

**СТРАТЕШКИ ПЛАН НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО
ЗА ПЕРИОД ОД 2018-2020 ГОДИНА**

Скопје, јануари 2018

Почитувани,

Агенцијата за храна и ветеринарство го прифаќа и континуирано го спроведува стратешкото планирање како алатка на современиот стратешки менаџмент. Ваквиот ефикасен и современ начин на управување ни помага да дефинираме стратегии за остварувањена приоритетите и целите и да ја подобриме ефективноста и ефикасноста во спроведување на политиките, евалуацијата и транспарентноста во трошењето на ограничените буџетски средства.

Задачите на институцијата во наредниот период ќе бидат насочени кон извршување на работите од областа на безбедноста на храната и храната за животни, спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарни активности во областа на здравствената заштита на животните, заштитата и благосостојбата на домашните животните и на домашните миленици, животните во зоолошките градини и животните кои се користат за експериментални и други научни цели, работите од областа на нуспроизводите од животинско потекло, идентификација и регистрација на фармските и други животни, од областа на ветеринарно-медицинските препарати и контролата на квалитетот на храната, со исклучок на примарното земјоделско производство од растително потекло

Стратешкиот план пред Вас е развоен акт креиран со учество на сите организациони единици и вработени во АХВ кои со своите професионални знаења и искуства даваат инпут во идентификување на стратегиите, мерките и активностите содржани во стратешките програми. Приоритетите и целите утврдени од страна на АХВ се конзистентни со стратешките приоритети на Владата на Република Македонија.

Програмите се реално остварливи со јасно лоцирана одговорност за спроведување на активностите, со однапред утврдена временска рамка и потребните човечки и финансиски ресурси за нивно извршување

Високо ценејќи ги принципите на транспарентност и партиципативност како и принципот на отчетност како дел од менаџерскиот тим на АХВ го поддржувам спроведувањето на Стратешкиот план во неговиот континуитет и ги повикувам сите вработени максимално да се посветат на реализација на предвидените активности.

Успешноста на Стратешкиот план покрај предусловите за алоцирање на финансиски и човечки ресурси по приоритети и цели, е условена и од професионалноста и посветеноста на вработените, како и од соработката меѓу институциите и другите заинтересирани субјекти.

ДИРЕКТОР, вд
Зоран Атанасов

ПОИМНИК

Одделни изрази користени во Стратешкиот план на Агенцијата за храна и ветеринарство го имаат следното значење:

АХВ - Агенција за храна и ветеринарство

НПАА - Национална програма за усвојување на правото на Европската унија

RASFF - Систем за брзо предупредување за храна и храна за животни

ЕУ - Европска унија

ИРА - Инструмент за претпристапна помош

МЗШВ - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

EFSA – Европска агенција за безбедност на храна

СЗО - Светска здравствена организација

DG Health and Food Safety - Health and Food Audits and Analysis (FVO) – Генерален

Директорат за Здравство и Безбедност на храна – Аудити и Анализи во Здравството и

Безбедност на храна (Канцеларија за за храна и ветеринарство)

ЦУК - Центар за управување со кризи

ИЈЗ - Институт за јавно здравје

ДЗС - Дирекција за заштита и спасување

КАК- Комисија на Кодекс Алиментариус

ОН FAO- Организација за храна и земјоделство на Обединетите Нации

ДЕУ-Делегација на Европска унија ДИЗ- Државна инспекција за земјоделство

ФУ-Фитосанитарна управа

СЕП-Секретаријат за европски прашања

ЦФСД- Сектор за централно финансирање и склучување договори

1.1 Вовед

Стратешкиот план претставува основен развоен акт на Агенцијата за храна и ветеринарство (во понатамошниот текст АХВ) во кој се содржани програмите и активностите преку кои се планира остварување на стратешките приоритети и цели, а во функција на визијата и мисијата на институцијата во наредниот тригодишен период. Стратешкиот план за периодот 2018-2020 е изработен врз основа на анализа на состојбите во областа на безбедноста на храната и ветеринарна здравствена заштита како и на постигнатите резултати во текот на 2016 година, постигнатите резултати во 2017 година, стратешките приоритети на Република Македонија, Владата на Република Македонија и АХВ.

Стратешкиот план е тесно поврзан со процесот на буџетско планирање и извршување за период од три години и претставува значаен инструмент на планирање и следење на спроведувањето на програмите.

1.2 Мисија

Континуирана грижа за заштита на здравјето на луѓето од болести кои се пренесуваат преку храната и преку животните, заштита на потрошувачите од заблуда и нивно транспарентно и навремено информирање за можни опасности од храната, заштита на здравјето на животните и нивната благосостојба, како и заштита на животната средина од загадување со отпад од животинско потекло, преку контрола на спроведување на прописи усогласени со стандарди на ЕУ и меѓународните стандарди ратификувани од Република Македонија.

1.3 Визија

Институција која е синоним за безбедност на храната, обезбедува заштита на здравјето на населението и заштита на здравјето и благосостојбата на животните, како и заштита на интересите на потрошувачите, преку примена на најсовремените научни и технички решенија од областа на безбедноста на храната и храната за животни на регионално и меѓународно ниво.

1.4 Задачи и обврски на Агенцијата за храна и ветеринарство

Агенцијата за храна и ветеринарство е надлежна за:

- Извршување на работите од областа на безбедноста на храната и храната за животни,
- Спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарните активности во областа на здравствена заштита на животните,

- Заштита и благосостојба на домашните животните и на домашните миленици, животните во зоолошките градини и животните кои се користат за експериментални и други научни цели,
- Извршување на работите од областа на нуспроизводите од животинско потекло
- Идентификација и регистрација на фармските и други животни
- Извршување на работите од областа на ветеринарно-медицински препарати
- Контрола на квалитетот на храната, со исклучок на примарното земјоделско производство од растително потекло

1.5 Анализа на внатрешната состојба

Имајќи ја предвид Програмата на Владата на Република Македонија, барањата и очекувањата на граѓаните, потребите на потрошувачите, потребите на операторите со храна, индивидуалните земјоделски производители и други заинтересирани страни и крајни корисници, АХВ има за цел да обезбеди ефикасно спроведување на соодветните закони, правилници и други акти и да потврди дека како надлежен орган ги спроведува и ги одржува системите за официјални контроли во надлежност на АХВ, обезбедува активности за надзор и мониторинг во производство, преработка и дистрибуција на храна и храна за животни, како и здравствената заштита и благосостојба на животните. Со цел понатамошните активности да се насочат кон создавање на поадекватен пристап кон засегнатите страни, направена е анализа со користење на соодветна методологија, директни контакти, информативни разговори, прибирање податоци од теренот и користење на релевантни препораки од други институции.

Одговорноста за организирање и работа на Агенција за храна и ветеринарство како независен орган на државна управа, е утврдено со Закон за безбедност на храната, а начинот на нејзино функционирање со Законот за општа управна постапка и Законот за инспекциски надзор.

1.5.1 Историски развој

Во насока на обезбедување на интегриран и сеопфатен приод во безбедноста на храната во втората половина на 2010 година усвоен е новиот организациски модел за безбедност на храната во Република Македонија со основање на Агенцијата за храна и ветеринарство како независна институција во рамките на државната управа на Република Македонија. Во неа беа инкорпорирани Управата за ветеринарство- орган во состав на Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство и Дирекцијата за храна - орган во состав на Министерството за здравство..

Агенцијата за храна и ветеринарство започна со работа на 1 јануари 2011 година, како независен орган на државна управа во улога на правен субјект. Агенцијата врши активности во рамките на безбедност на храна и храна за животни, спроведување, контрола, надзор и мониторинг на ветеринарните активности од областа на здравствената заштита и благосостојба на животните, ветеринарното јавно здравство

како и контрола на националните референтни лаборатории и овластени лаборатории за потребите на Агенцијата.

1.5.2 Анализа на правна рамка

Во моментот, системот за безбедност на храна и храна за животни, вклучително и надзорот и официјалните контроли, се регулирани со десет закони и подзаконските акти кои произлегуваат од истите:

- 1.Закон за безбедност на храната ("Службен весник на Република Македонија" 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/2014, 72/15, 84/15, 123/15 (пречистен текст), 129/15, 213/2015 и 39/2016);
- 2.Закон за ветеринарно здравство ("Службен весник на РМ" бр. 113/07, 24/11, 136/11, 123/2012, 123/2015 (пречистен текст), 154/2015 и 53/2016)
- 3.Закон за заштита и благосостојба на животните („Службен весник на Република Македонија“ бр 149/2014, 149/15 и 53/2016);
- 4.Закон за нус-производи од животинско потекло ("Службен весник на Република Македонија" 113/07, 144/14, 149/15 и 53/2016)
- 5.Закон за идентификација и регистрација на животните ("Службен весник на Република Македонија" 95/2012, 27/2014, 149/15 и 53/2016)
- 6.Закон за ветеринарно медицински препарати ("Службен весник на Република Македонија" 42/2010, 136/2011, 149/15 и 53/2016);
- 7.Закон за безбедност на храна за животни ("Службен Весник на Република Македонија" 145/10, 53/11, 1/12, 33/15, 149/2015 и 53/2016))
- 8.Законот за органско земјоделско производство („Службен весник на Република Македонија“ број 146/2009, 53/11, 149/15, 39/16 и 132/2016)
- 9.Закон за квалитет на земјоделски производи („Службен весник на Република Македонија“ број 140/10, 53/11, 55/12, 106/13, 116/15, 149/15, 193/15 и 39/2016)
- 10.Закон за инспекциски надзор ("Службен Весник на Република Македонија" 50/2010, 162/2010, 157/2011, 147/2013 и 41/2014, 33/15, 193/15 и 53/16) (обврзувачки за сите инспекциски служби)

Основниот правен акт е Законот за безбедност на храната, со кој се регулира контролата на безбедноста на храна во сите фази (производство, преработка, складирање, транспорт, дистрибуција, малопродажба и достава). Со законот се регулираат општите и специфичните услови и обврски за операторите за храна, нивната регистрација и одобрение, условите за увоз и извоз на храна од животинско и неживотинско потекло, официјалните контроли и нивното финансирање заедно со мониторингот на резидуи и недозволени супстанции.

Основниот закон во ветеринарната област е Законот за ветеринарно здравство со кој се утврдуваат организацијата и надлежностите на ветеринарните служби и начелата и процедурите за спроведување на активностите во однос на заштитата на животните

како и на луѓето од болести кои се пренесуваат преку животни и производи од животинско потекло, ветеринарна инспекции и контрола, надоместоци и трошоци за здравствена заштита на животните, организација и спроведување на активности од областа на ветеринарната медицина како и други прашања од областа на ветеринарното здравство. Со овој закон исто така се дефинирани надлежностите на ветеринарните служби во Република Македонија.

Хармонизацијата на националното со законодавството на ЕУ се врши согласно националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НРАА) усвоена на годишно ниво од страна на Владата на Република Македонија, за активности од Поглавјето 12, Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика.

Дел од законодавството на ЕУ кое е од интерес за АХВ е уредено и во поедини други Поглавја.

1.5.3 Анализа на состојбите во областа на делување и на услугите кои се извршуваат

Согласно своите надлежности АХВ делува во две основни области: здравствена заштита и благосостојба на животните и безбедноста на храната.

АХВ функционира на целата територија на Република Македонија со седиште во Скопје, и внатрешните организациони единици/34 (28 функционални) подрачни единици и 11 (9 функционални) инспекциски места на граничен премин.

Согласно надлежностите утврдени со закон, работата на АХВ влијае на работењето на голем број на заинтересирани страни.

Анализата на состојбите во областа на делување и на услугите кои се извршуваат се дадени во резимето swot и pestel анализата.

Заради спроведување на системот за здравствена заштита и благосостојба на животните се врши задолжителна регистрација на сите одгледувалишта на животни од видот говеда, овци и кози, свињи и живина во државата и обележување на животните од видот говеда, овци и кози, свињи.

Агенцијата спроведува програми за сузбивање и искоренување на болести кои имаат големо влијание на јавното здравство како и комерцијално влијание, како бруцелоза и туберкулоза кај говеда, бруцелозата кај малите преживари, класична чума кај свињите, беснилото како и мониторинг програми со кои се докажува отсуството на причинителите на овие болести заради трговија со животни и производи од животинско потекло како салмонелоза кај живина, трихинелоза, авијарна инфлуенца, спогиоформните енцефалопатии, ВХС и ИХН кај пастрмките, КХВ кај крпот.

Операторите со храна во сите фази на производство, преработка, промет и употреба на храната задолжително мора да бидат регистрирани, односно одобрени за соодветното работење. Операторите со храна, освен операторите со храна во примарното производство и придружните операции, се должни да воведат, имплементираат и одржуваат постојана процедура или процедури засновани врз анализа на опасности и

критични контролни точки, односно HACCP принципите, согласно утврдените законски и подзаконски прописи во надлежност на АХВ.

Наметнувањето на обврските на операторите со храна и храна за животни воедно претставува и позитивен чекор во подготовката на бизнис секторот со храна за посоодветна конкурентност на нивните производи на пазарите на Европската унија и пошироко, но и обезбедување на безбедна и квалитетна храна на крајниот потрошувач.

1.5.4 Расположива инфраструктура

Материјалните ресурси кои Агенцијата ги има на располагање во рамките на своите внатрешни организациони единици: опремени канцелариски простории, телефонски линии, ИТ опрема со интернет врска, софтверски системи, ИТ Информациски систем на АХВ; моторни возила, опрема за работа на инспекциските служби, се на средно задоволително ниво.

1.5.5 Финансиски ресурси

Средствата за финансирање на работата на Агенцијата се обезбедуваат од:

- Буџетот на Република Македонија,
- сопствени приходи,
- Буџетот на Европската унија во согласност со критериумите пропишани во билатералните договори склучени меѓу Република Македонија и Европската унија и
- донации и други извори утврдени со закон.

Активностите кои се однесуваат на здравствената заштита и благосостојба на животните и ветеринарното јавно здравство и безбедноста на храната се финансираат со средства од Буџетот на Република Македонија

Со средствата од Буџетот на Република Македонија се финансираат активностите од:

- Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните,
- Програмата за користење на средства за ветеринарно јавно здравство,
- Програмата за мониторинг на безбедност на храна
- Повеќегодишните програми за контрола и сузбивање на болестите кај животните утврдени со закон.
- Трошоци утврдени со плановите за итни мерки согласно закон.
- Трошоците за развој и работа на ветеринарниот информациски систем
- Трошоци за изработка на епидемиолошки студии, студии за проценка на ризици, трошоци и континуирана едукација во службата по прашања од јавен интерес, во соработка со соодветните образовни и научно-истражувачки институции

1.5.6 Човечки ресурси

АХВ има за цел да обезбеди оптимални услови за соодветен број и компетентност на персоналот кој ќе одговори на задачите кои треба да се спроведат, согласно законските надлежности и утврдените приоритети од страна на АХВ.

Во моментот АХВ брои вкупно 345 вработени. Вработените своите работни задачи ги извршуваат во седиштето на АХВ во Скопје, во 34 (28) подрачни единици во Република Македонија и на 11 (9) инспекциски места на граничните премини.

Управувањето со вработените во АХВ е стратешки организирано со следнава цел: секој вработен индивидуално и сите заедно се стремат кон постигнување на поставените цели, постојано зголемувајќи ја работната ефикасност и извршувањето на работните задачи на највисоко ниво.

АХВ врз основа на потребата од подобрување на функционирањето во областите на делување и услугите кои се извршуваат става посебен акцент на следното: достигнување на посакуваната ефикасност во управување и раководење, стратешко планирање и делување, поставување на соодветен организациски модел, стекнување на доверба и почит кај операторите со храна, потрошувачите, фирмите кои се занимаваат со увоз и извоз на храна, храна за животни, со цел да се овозможи наше полесно прилагодување на промените во опкружувањето и пошироко и зајакнување на техничката и технолошката опременост во областа на нашето делување.

1.5.7 Соработка со други институции

Агенцијата за храна и ветеринарство е самостоен орган на државната управа кој е директно одговорен пред Владата на Република Македонија. АХВ соработува со национални и интернационални институции и органи:

Органи и институции со кои соработува АХВ на национално ниво се:

Органи во состав на ВРМ: Генерален Секретаријат; Секретаријат за законодавство и Секретаријат за европски прашања

Министерство за здравство

Државен Здравствен и Санитарен Инспекторат

Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство,

Државен Инспекторат за земјоделство

Фитосанитарна Управа

Министерство за економија

Министерство за животна средина и просторно планирање

Министерство за надворешни работи

Факултет за ветеринарна медицина Скопје;

Институт за јавно здравје во Скопје и Центрите за јавно здравје во други градови во државата

Државна фитосанитарна лабораторија

Агенција за финансиска поддршка на земјоделието и руралниот развој

Царинската управа при Министерството за финансии

Невладиниот сектор /граѓански здруженија

Стопански Комори/Здруженија на оператори/Федерација на Фармери/Здруженија на комерцијални одгледувачи на животни
Приватни ветеринарни друштва овластени за споведување на активности од јавен интерес од областа на ветеринарното здравство
Ветеринарна Комора на Република Македонија
Центар за управување со кризи
Дирекција за заштита и спасување
Министерство за Финансии – Сектор за централно финансирање и склучување договори

АХВ соработува со меѓународни структури и организации, како што е:

- Европска Комисија EU Commission
- Директорат за здравје и безбедност на храната(DG SANTE)
- Канцеларија за аудит и анализи од областа на здравјето и безбедноста на храната/Health and Food Audits and Analysis (претходно позната како FVO)/
- Директорат за земјоделство /(DG AGRI)
- Светската организација за здравствена заштита на животните (OIE).
- Европската агенција за безбедност на храна (EFSA),
- Организацијата за храна и земјоделство на Обединети Нации FAO
- Codex Alimentarius
- WTO Светска Трговска Организација
- Информативно тело за SPS мерки во рамките на Светска трговска организација
- CEFTA
- WHO Светска Здравствена Организација
- Надлежни органи за ветеринарно здравство и безбедност на храна од трети земји

АХВ е точка за контакт и воспоставува соодветна организациона структура за RASFF (Систем за брзо известување за храна и храна за животни). АХВ ги координира субјектите вклучени во системот за брзо известување, разменува информации во рамките на Република Македонија и исто така врши размена на информации со еквивалентни системи од други земји. Во рамките на АХВ, контакт точка се: Секторот за комуникација и проценка на ризик - Одделението за комуникација на ризик и систем за брзо известување, RASFF.

1.5.8 SWOT анализа

SWOT анализата како инструмент е искористена за анализа на состојбите во самата институција, за услугите кои се даваат, за утврдување на идеи, мислења, ставови и предлози по многу прашања од интерес за понатамошно поуспешно функционирање. Анализата е спроведена од ниво на одделение преку сумирање на наодите на ниво на сектор и потоа на Агенција со нивна приоритизација. Со наведената техника се овозможува одредување на сите битни моменти во функционирање на Агенцијата и

застапување на интересите на сите организациони единици. Изготвувањето на анализата, придонесува кон исполнување на следните цели:

- Имплементација на функционално-организационата анализа во насока на зајакнување на капацитетите;
- Зголемување на нивото на функционалност и ефикасност на АХВ;
- Справување со ризици;
- Воспоставување на адекватен систем за примена на соодветни политики и координација;
- Зајакнување на институционалните капацитети во насока на подобрување на безбедноста на храна и храна за животни, спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарните активности во областа на здравствена заштита на животните, заштита и благосостојба на животните;
- Определување на насоките на Стратешкото планирање, следење на спроведувањето, мониторинг и евалуација;
- Зајакнување и конкретизирање на институционалната соработка;
- Воспоставување на адекватен систем за континуирано надградување на вработените

СИЛНИ СТРАНИ

- Интегриран пристап на креирање политики и контроли на АХВ во сегментот на безбедност на храна и ветеринарно здравство
- Тим од експерти од повеќе области (Диверзност)
- Добро едуциран кадар
- Познавање и користење на современи техники во работењето
- Релативно добри материјални ресурси
- Непосредни контакти на терен
- Отвореност за меѓународна соработка и со други институции во Република Македонија
- Воспоставен систем за човечки ресурси
- Воспоставен систем на внатрешна ревизија и контрола
- Соодветни админстративни капацитети за добивање и искористување на планираните и тековните фондови на ЕУ и други меѓународни институции и

СЛАБИ СТРАНИ

- Недоволна техничка опременост и просторни услови за подрачните единици
- Недоволен Буџет за сите планирани активности што оневозможува да се спроведува стратегијата на АХВ согласно потребите и барањата и да се обезбеди одржлив развоен фокус
- Недоволен админстративен и оперативен капацитет за прифаќање и операционализација на резултатите од проекти на ЕУ и други меѓународни институции
- Ограниченост на нови вработувања

<p>спроведување на проекти</p> <p>МОЖНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Воведување на подолгорочен пристап во работењето на АХВ, од аспект на вградување на развојната компонента во повеќето тековни активности на организацијата, како дел од стратегиските цели (ПГНКП) -Унапредување на системот за управување со учинок -Подобрување на системот на управување на хоризонтално ниво -Користење на средства од донатори -К5 програма за вработување -постоење на систем за континуирано образование -Чувство на сопственост на проектите -Натамошен ИТ развој -Јакнење на свеста на потрошувачите -Зголемување и проширување на пазарите на извозот на храна -Евроинтеграциски процеси -Глобализација и вклученост на АХВ во меѓународни организации и мрежи од интерес за АХВ -Можност за подобрување на правната рамка -Јакнење на свеста на останите засегнати страни (фармери, Ветеринарни друштва, оператори со храна) 	<p>ЗАКАНИ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Појава на особено опасни заразни болести кај животните со акцент на зоонози и вектор-преносливи болести -Појава на елементарни непогоди и други кризи -Појава на неконтролирани и нови ризици во областа на храната и храната за животни -Економска криза во државата -Одлив на стручен кадар -Слаба подготвеност на примарните производители, како и на дел од операторите со храна за имплементација на одредени законски барања -Евроинтеграциски процеси - закана од аспект на зголемени барања во поедини области кои се во надлежност на АХВ поврзано со краткиот период на постигнување на целите и не секогаш доволни финансиски средства
---	---

1.5.9 Анализа на политичката, економската, социјалната, технолошката, еколошката и правната средина (PESTEL)

Во табелата се презентирани главните фактори кои влијаат врз работењето на АХВ, а кои доаѓаат од политичката, економската, социјалната, технолошката, еколошката и правната средина.

Од аспект на политичката средина главно влијание врз работењето на АХВ имаат Владините приоритети и програми и обврските кои произлегуваат од евроинтегративните процеси.

Во однос на економската средина, главни фактори се генералната економска ситуација во Македонија која преку намалена или зголемена економска активност влијае

негативно или позитивно врз Буџетот на Република Македонија и потрошувачката моќ на граѓаните што пак директно влијае негативно или позитивно врз финансиската позиција на АХВ.

Како главни фактори во рамки на **социјалната средина** кои имаат влијание врз работењето на АХВ се нивото на образование на граѓаните на Република Македонија, нивото на едукација на операторите со храна и зголемената свесност на граѓаните за безбедноста на храната но и заштитата и благостојбата на животните и заштита на животната средина.

Развојот на нова технологија, технолошки процеси, иновации влијае врз извршување на официјални контроли кај операторите со храна и бара континуирано подобрување и надградување на материјални и човечки ресурси.

Во рамки на **еколошката средина и правната средина** како главни фактори кои влијаат врз работењето на АХВ се новите законски барања од областа на заштита на животната средина и другите области на уредување за кои е надлежна АХВ кои произлегуваат од евроинтеграционите процеси но и националните потреби.

Табела: PESTEL Анализа

ПОЛИТИЧКА СРЕДИНА	ЕКОНОМСКА СРЕДИНА	ЕКОЛОШКА СРЕДИНА
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Владини приоритети ▪ Заклучоци кои произлегуваат од Влада ▪ Евроинтегративни процеси 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нови вработувања ▪ Одвојување на средства од Буџетот на РМ за АХВ ▪ Нови компании чија дејност подлежи на контрола од АХВ ▪ Потрошувачка моќ на населението ▪ Промена на потрошувачка кошница и нови трендови на исхрана кај населението 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Појава на еколошки жаришта ▪ Еколошки стандарди кои АХВ треба да ги исполни а произлегуваат од ЕУ легислативата
СОЦИЈАЛНА СРЕДИНА	ТЕХНОЛОШКА СРЕДИНА	ПРАВНА СРЕДИНА
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Свеста на потрошувачите за безбедност на храната ▪ Прифатливост на барањата за стандарди од фармерите, малите производители ▪ Зголемена свест на потрошувачите (НВО) ▪ Менталитет, навики, традиција 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Новини во технологија и технолошки процеси ▪ Иновирана технологија и нови видови на храна ▪ Надградба на постоечката и набавка на нови технички и материјални ресурси ▪ Поврзување на ИТ системите 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Генерални законски и подзаконски акти ▪ Материјални законски и подзаконски акти ▪ ЕУ законодавство ▪ Билатерални и мултилатерални договори ▪ Меморандуми за соработка

1.5.10 Заинтересирани страни

Во рамки на стратешките документи на АХВ се дефинирани заинтересирани страни односно институции со кои АХВ најмногу соработува.

Заинтересирани страни	Интерес за АХВ	Влијание на АХВ
-----------------------	----------------	-----------------

Граѓани	Големо	Големо
Влада	Големо	Големо
Државни органи	Средно	Големо
Невладин сектор	Големо	Големо
Бизнис организации	Големо	Големо
Меѓународни институции	Големо	Големо
Регионални иницијативи	Средно	Големо
Научни и образовни институции	Средно	Големо
Верски заедници	Мало	Мало
Медиуми	Големо	Големо
Вработени	Големо	Средно

Во процесот на стратешко и деловно планирање, АХВ го оценува интересот и влијанието на одделните заинтересирани страни врз неговото работење, со цел соодветно да ја усогласи својата идна активност кон областите кои имаат најголемо влијание.

1.6 Специфичност на органот на државната управа

Агенцијата за храна и ветеринарство е самостоен орган на државната управа со својство на правно лице, кое е одговорна за вршење на работите од областа на безбедноста на храна и храна за животни, спроведување, контрола, надзор и следење на ветеринарните активности од областа на здравствената заштита на животните, нивна благосостојба, ветеринарно јавно здравство како и контрола на националните референтни и овластени лаборатории кои даваат поддршка на работата на Агенцијата.

1.7 Структура на Агенцијата за храна и ветеринарство

Со Агенцијата раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија. Директорот има заменик кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија.

* Агенцијата во својот состав брои 5 Државни советници:

Државен советник за ветеринарство - 2 извршители, Државен советник за стручна поддршка и административно работење, Државен советник за храна, Државен советник за координација на инспекција и останати сектори.

Во рамките на Агенцијата се формирани девет сектори, а во рамките на секој сектор се формираат одделенија.

*** Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните**

- Одделение за здравствена заштита на животните
- Одделение за благосостојба на животните
- Одделение за идентификација и регистрација
- Одделение за планови за итни мерки

*** Сектор за ветеринарно јавно здравство**

- Одделение за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло
- Одделение за ветеринарно медицински препарати
- Одделение за нус-производи од животинско потекло
- Одделение за безбедност на храна за животни и исхрана на животни

*** Сектор за храна од неживотинско потекло**

- Одделение за безбедност на храна од неживотинско потекло
- Одделение за додатоци за храна, адитиви, храна за посебна нутритивна употреба и збогатена храна
- Одделение за материјали и производи во контакт со храна

*** Сектор за инспекциски надзор**

- Одделение за државна инспекција за здравствена заштита на животните
- Одделение за државна инспекција за ветеринарно јавно здравство
- Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло
- Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин
- Одделение за државна инспекција за храна од неживотинско потекло на граничен премин
- Одделение за меѓународна трговија и сертификација

***Сектор за ЕУ и меѓународна соработка**

- Одделение за ЕУ легислатива и европска интеграција
- Одделение за меѓународна соработка и комуникација

***Сектор за општи и административни работи**

- Одделение за општи работи, архивско и канцелариско работење
- Одделение за правни работи
- Одделение за јавни набавки
- Одделение за информатичка технологија

***Сектор за стручна поддршка**

- Одделение за управување на систем за квалитет

- Одделение за координација и контрола на лаборатории
- Одделение за заштита на потрошувачите
- Одделение за стратешко планирање

***Сектор за нови прехранбени технологии**

- Одделение за генетски модифицирана храна
- Одделение за храна произведена со иновирани технологии и јонизирачко зрачење, новел храна и други видови храна

***Сектор за проценка и комуникација на ризик**

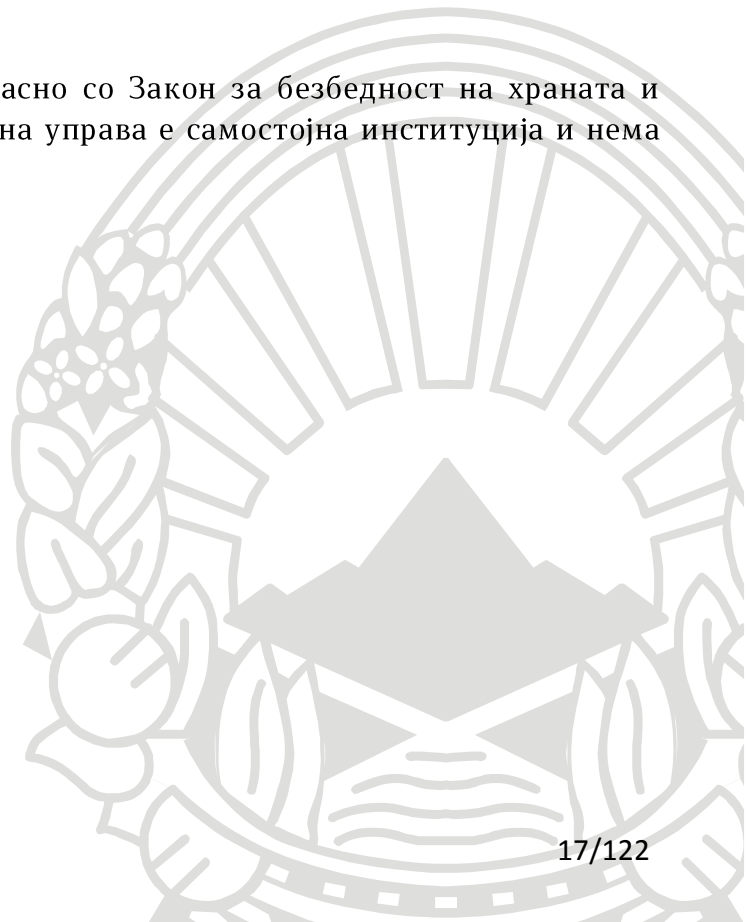
- Одделение за проценка на ризик
- Одделение за комуникација на ризик и Систем за брзо известување RASFF

***Самостојни одделенија на Агенцијата за храна и ветеринарство**

- Одделение за работи поврзани со директорот-Кабинет
- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за внатрешна контрола и аудит
- Одделение за внатрешна ревизија
- Одделение за финансиски прашања
- Одделение за следење на измами со храна

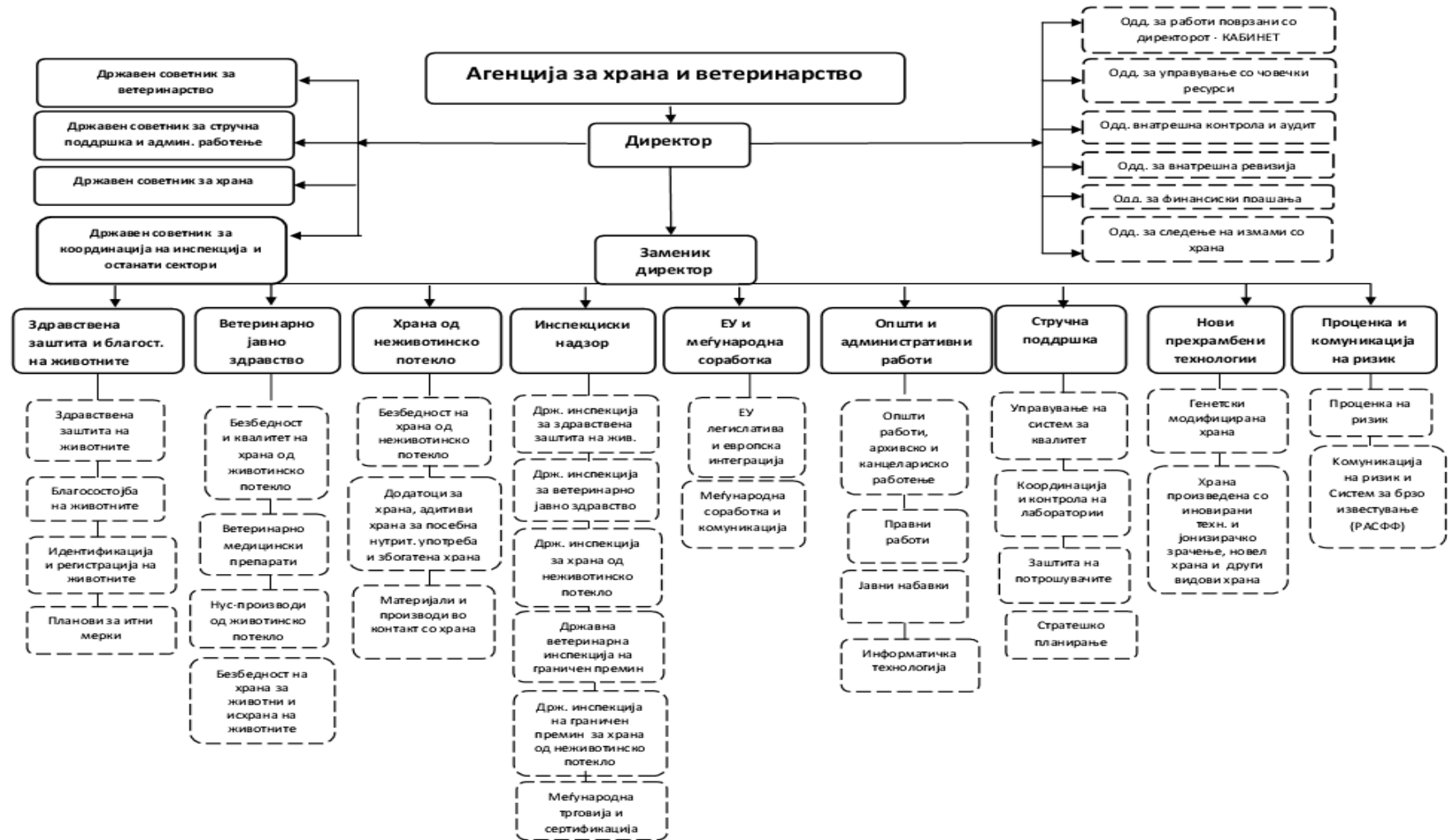
1.8 Односи со органите во состав

Агенцијата за храна и ветеринарство согласно со Закон за безбедност на храната и Законот за организација и работа на државна управа е самостојна институција и нема органи во состав.

Организациона Структура

1.9 ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ:

Стратешки приоритети на АХВ:

* **Обезбедување на висок степен за безбедноста на храна и храна за животни и ветеринарно јавно здравство**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

- Зајакнување на воспоставениот функционален систем за контрола на безбедност и квалитетот на храната наменета за исхрана на луѓе и храната за животни и ветеринарното јавно здравство и Понатамошно усогласување на политиките на ЕУ од областа на безбедноста на храната и ветеринарното јавно здравство
- Заштита на интересите на потрошувачите, согласно одредбите од Законот за безбедност на храната и Законот за заштита на потрошувачи
- Воспоставување и градење на стратешка координација со научни институции како независен извор на научни совети и поддршка на научните активности на системот за безбедност на храната
- Одржување и унапредување на животната средина и природата од аспект на ветеринарното здравство (примена на принципите, методите и технологиите за управување со нуспоризводи од животинско потекло)
- Унапредување на системот на контрола и употребата на ветеринарно медицински препарати заради висок степен на заштита на здравјето на животните и луѓето.

* **Унапредување на здравствена заштита и благосостојбата на животните**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

- Обезбедување на висок степен на здравствена заштита на животните од заразни и други болести што подразбира следење и спречување на појава на нови болести во земјата кај животните и зооозите кај луѓето, соодветна контрола и надзор на болестите кои се присутни во земјата со постепено намалување на преваленцијата до постигнување на статус на земјата или одредени региони како официјално слободни од болести кај животните, заштита на јавното здравје од болестите кои потекнуваат или се поврзани со животните (зоонози, вектор преносливи болести и алиментарни инфекции и интоксикации), одржување на систем на контрола, надзор и спремност за сузбивање и искоренување на особено опасни заразни болести
- Воспоставување и одржување на систем на благосостојба и заштита на животни при нивното одгледување во фармски услови, во текот на нивниот превоз, за време на нивно колење, благосостојба на бездомни животни, животните во зоолошките градини и експерименталните животни
- Обезбедување на извоз на свежо свинско месо и живи риби од групата салмониди
- Добивање на статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ

- * **Зајакнување на институционалните капацитети на Агенцијата за храна и ветеринарство**
Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:
- Унапредување на квалитетот, ефективноста и ефикасноста на работењето на АХВ и постигнување на унифицираност во работата на инспекторите за храна и официјалните ветеринари при спроведување на националното законодавство усогласено со ЕУ законодавството
 - Континуирано унапредување на материјално техничките средства за спроведување на официјалните контроли и подобрување на квалитетот на официјалните контроли
 - Воспоставување и одржување на системи на управување со квалитетот според ИСО и други стандарди
 - Реализација на активностите утврдени во планирани и тековни проекти, а кои се однесуваат на јакнење на капацитетите и квалитетот на работењето на вработените во АХВ (прилог листа на проекти (тековни и планирани))

1.10 Осврт на постигнати резултати за 2016 година

Програма: 1. Програма: Безбедност на храната и Ветеринарно јавно здравство

<p>Потпрограма 1 : Проценка и комуникација со ризик во системот за безбедност на храната</p>	<p>Во 2016 изработени се 6 документи за проценка на ризик како и обработка на податоци и тоа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.„Преглед на Мониторинг програмите за безбедност на храната во Република Македонија 2012, 2013, 2014 и 2015 година“ 2.„Споредбена анализа на податоците за болеста Бруцелоза кај луѓе и кај животни во период од 2008 до 2015 година “ 3.„Афлатоксин М1 во млекото“ 4.„Бактерија Campylobacter“ 5.„Bacillus cereus“, <p>и изработени се 3 едукативни лифлети за</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. лифлет„Микотоксини“ 2. лифлет„Транс масти во храната и во севкупната исхрана“ 3. лифлет„Акриламид во храна“ <p>Изработена е дата база на позитивни лабораториски анализи од храната за период од 2010 до 2016 година. Изработени се две публикации:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.„Седум дневен табеларен план за исхрана со калориски вредности предвидени по одделни популациони групи“, и 2.„Исхрана за децата помеѓу една и две години со предлог калориски вредности за одделни оброци“
<p>Потпрограма 2: Национално</p>	<p>Мониторинг програмата за безбедност на храната во Република Македонија е објавена во Службен весник на Република</p>

<p>мониторинг програма за безбедност на храна</p>	<p>Македонија бр. 2/16 . Спроведен е тендер и избрани се лаборатории за спроведување на мониторинг програмата. Програмата е составена од осум под програми во кои е предвидено земање за анализа на 2241 мостри. Мострите од одделни под програми се земаа во определен временски период од определен вид и количина на храна, како што е предвидено со Мониторинг програмата. Вкупно во 2016 година се земени 1495 мостри или 66,67% реализација. Извршена евалуација од спроведувањето на мониторинг програма за контрола на безбедноста на храната.</p>
<p>Потпрограма 3: Воспоставен систем за контрола на безбедноста на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната</p>	<p>Во 2016 година изработени се и издадени 1945 барања за авторизација на производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната од кои: -позитивно решени се 1867 барања, -78 барања со заклучок за запирање на постапка, Континуирано решавање на поднесените предмети за авторизација на материјали кои доаѓаат во контакт со храната.</p>
<p>Потпрограма 4: Воспоставен систем за контрола на храна и состојки на храна добиени со иновирани технологии</p>	<p>Во текот на 2016 година за храна и состојки на храна добиени со иновирани технологии поднесени се вкупно 80 барања, од кои издадени се 74 позитивни одобренија и 6 барања се во постапка. Редовно се води Регистар на храна и состојки на храна добиени со иновирани технологии</p>
<p>Потпрограма 5: Воспоставен систем за контрола на безбедноста на посебните видови храна и адитиви согласно легислативата на Европската Унија</p>	<p>Во 2016 година поднесени се вкупно 1334 барања за издавање мислење за производи од групата посебни видови храна, од кои 965 за додатоци на исхрана, 306 за храна за посебна нутритивна употреба и 63 за збогатена храна. Издадени се вкупно 1049 мислења за усогласеност со националните прописи на производ, од кои 704 за додатоци на исхрана, 289 за храна за посебна нутритивна употреба и 56 за збогатена храна. Издадени се вкупно 137 мислења за неусогласеност со националните прописи на производ, од кои 128 за додатоци на исхрана и 9 за збогатена храна. Заради необезбедување на документација запрена е постапката за 144 барања за издавање мислење. Во процедура се 116 барања за издавање мислење. Давани се консултации и одговори на писмени барања на бизнис операторите со храна во врска со постапката за издавање на мислење и законските барања кои се однесуваат на составот и</p>

	<p>означувањето на храната за посебна нутритивна употреба, додатоците на исхрана, збогатената храна и адитивите, со цел зголемување на степенот на исполнување на законските барања кои се однесуваат за производите од групата на храна за посебна нутритивна употреба, додатоци на исхрана, збогатена храна и адитиви.</p> <p>Тековно се ажуриран електронските Регистри за производи од групата на храна за посебна нутритивна употреба, додатоци на храна и збогатена храна за кои е издадено мислење и се пласирани на пазарот во Република Македонија.</p>
<p>Потпрограма 6: Регистрирање на одобрени производи и одобренија за полнење и ставање во промет на природни минерални води, изворски води и други пакувани води и издавање на одобренија за ставање во промет на храна од групата на храна произведена со јонизирачко зрачење</p>	<p>Во текот на 2016 година поднесени се 19 барања за одобрување на производи од групата на природни минерални води, изворски води и други пакувани води од кои издадени се одобренија за 11 минерални води и 8 барања се во постапка.</p> <p>Регистарот на одобрени природни минерални води, изворски води и други пакувани води редовно се води и ажурира во континуитет.</p> <p>Регистерот за евиденција на одобрени производи од групата на: природни минерални води, изворски води и други пакувани води е објавен на веб порталот на Агенцијата за храна и ветеринарство.</p>
<p>Потпрограма 7: Одобрување и употреба на здравствени тврдења за комерцијални цели при означување, презентација и рекламирање на храната</p>	<p>Поднесени се вкупно 710 барања за здравствени тврдења од кои 458 барања се позитивно решени, 82 барања се негативно решени и 170 се во процедура.</p> <p>Давани се консултации и одговори на писмени барања на бизнис операторите со храна во врска со постапката за издавање на одлуки за употреба на здравствени тврдења за комерцијални цели при означување, презентација и рекламирање на храната, со цел зголемување на степенот на исполнување на законските барања кои се однесуваат за одобрување и употреба на здравствени тврдења за комерцијални цели при означување, презентација и рекламирање на храната.</p> <p>Тековно е ажуриран електронскиот Регистар за одобрени и неодобрени здравствени тврдења за комерцијални цели при</p>

означување, презентација и рекламирање на храната.

Потпрограма 8:
Програма за
официјална контрола
/инспекциски надзор

Храна од неживотинско потекло

1. Вкупно инспекциски надзори	11823
Редовни	6336
Контролни	1463
Вонредни	4024
2. Вкупно инспекциски мерки	1589
Управни решенија	1039
Едукации	519
Мандатни казни	0
Покани за порамнување	24
Прекршочни пријави	7
Кривични пријави	0

Ветеринарно јавно здравство

1. Вкупно инспекциски надзори	15265
Редовни	12320
Контролни	1311
Вонредни	1634
2. Вкупно инспекциски мерки	1089
Управни решенија	974
Едукации	83
Мандатни казни	1
Покани за порамнување	22
Прекршочни пријави	9
Кривични пријави	0

<p>Потпрограма 9: Воспоставен капацитет за гранична контрола со системот на ЕУ</p>	<p>Согласно Програмата за користење средства за ветеринарно јавно здравство во 2016 година, реализиран е мониторинг при увоз на пратки од животинско потекло, при што сите средства за покривање на трошоците за земените мостри од ветеринарни инспекциски места на граничен премин се обезбедени од Буџетот на Република Македонија.</p> <p>На 9 гранични премини на влез во Р. Македонија извршени се ветеринарни проверки и прегледи на вкупно 17.135 пратки со живи животни и производи од животинско потекло при увоз и транзит (14.116 увоз и 3.019 транзит).</p> <p>Контрола на пратки од увоз на граничен премин се врши на 100% од пратките, без оглед на исходот од прегледот на пратката. Официјалниот ветеринар на ГП одлучува дали пратката ќе биде пуштена во слободен премин, вратена, задржана или пуштена за понатамошна преработка.</p> <p>Во рамките на инспекциски надзор при увоз на храна од неживотинско потекло, извршена е контрола на вкупно 24.259 пратки со храна и 9.650 пратки со материјали кои доаѓаат во контакт со храната. При спроведување на мониторингот на пратките од увоз на храна и материјали кои доаѓаат во контакт со храната, лабораториски се испитани вкупно 5132 мостри.</p>
<p>Потпрограма 10: Јакнење на систем за брзо предупредување за опасности од храна</p>	<p>Сите 52 недели од презентираниите нотификации на RASFF Порталот се обработени и по електронски пат се проследени до надлежните инспектори на граничните премини, заради информирање за одредени идентификувани ризици во храната. Понатаму, преку апликацијата „RASFF Window“ – од RASFF системот на ЕУ ова одделение прими вкупно 9 нотификации за небезбедна храна.</p> <p>Три нотификации се однесуваат на небезбедни производи произведени во Република Македонија. Од вкупно 9 известувања осум се однесуваат на храна од неживотинско и едно известување за храна од животинско потекло. Две нотификации се класифицирани како алерт, а пет информации за проследување, односно гранична контрола – одбиена пратка и една информација за внимание.</p>
<p>Потпрограма 11: Воспоставување и одржување на систем за заштита на потрошувачите</p>	<p>Направен е увид во предметите за постапувањата по претставките и предлозите и изготвени се известувања до подносителите /316 предмети/.</p> <p>Извршено е евидентирање на поднесените претставки и предлози во базата на податоци и направена е анализа на податоците.</p> <p>Поставени се материјали на Web страницата на Агенцијата за</p>

	<p>храна и ветеринарство</p> <p>Реализирано е истражувањето на темата „Перцепција на граѓаните по прашања врзани за храната и исхраната,,</p> <p>Реализирана е кампања која се однесува на едукација на децата од големите групи во градинките на Општината Кисела Вода, по прашањата врзани за храната и исхраната. Кампањата опфати 17 градинки.</p> <p>Во рамки на Програма за заштита на потрошувачите за периодот 2015-2016, во 2016 година реализирани се активности во соработка со невладиниот сектор.</p> <p>Изготвени се и печатени брошури на темите „Опасности во храната,, „Следливост,, „Зоонози,, во количина од 15 000 примероци. Истите се инсертирани во дневни весници и промовирани во градовите Скопје, Битола, Гостивар и Охрид.</p> <p>Подготвени се активностите за Програмата за заштита на потрошувачи за периодот 2017 -2018 година. Програмата е веќе објавена.</p> <p>Учество на состаноци и активности на Координативното тело за надзор над пазарот /изготвени информации и извештаи /4/.</p> <p>Учество на состаноци за подготовка на НПАА за поглавјата 3.28, Заштита на потрошувачи и здравје и изготвени месечни и годишни извештаи за напредокот во ова поглавје врзано за заштита на потрошувачите од областа на безбедноста на храната, како и извештај за напредокот НПАА_2016.</p> <p>Учество на повеќе работилници и семинари во рамки на различни проекти врзани за потрошувачкото право.</p>
<p>Потпрограма 12: Воспоставен систем за контрола на производството, прометот и употребата на храната за животни и исхрана на животни</p>	<p>Извршено е усогласување на Законот за безбедност на храната за животни, со Законот за општа управна постапка (“Службен весник на Република Македонија“ бр.124/2015))</p> <p>Системот на одобрување и регистрација на објекти и оператори со храна за животни и исхрана на животните е унапреден со имплементирање на ISO 9001_2008, во 2016 год. од кој излегуват процедурите:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ПР7.5-2.4-01в02 Процедура за постапување на комисијата за одобрување на оператор со храна за животни и објекти за производство, преработка и манипулација на храна за животни и исхрана на животните. -ПР7.5-2.4-02в01 Процедура за регистрација на објект и оператор со храна за животни. -ПР7.5-2.4-03в01 Процедура за регистрација на правни лица кои вршат дејност – увоз на храна за животни. <p>Одобрени се 2 оператори со храна за животни за производство</p>

	<p>на храна за животни, а барањето на еден оператор со храна за животни е одбиено. Регистрирани се 18 правни лица увозници на храна за животни. Регистрирани се 19 објекти и оператори на храна за животни.</p>
<p>Потпрограма 13: Развој на систем за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло согласно ЕУ стандардите и процедурите</p>	<p>Одобрување на објекти и оператори со храна од животинско потекло Согласно обврските од Законот за безбедност на храната во однос на постапката на одобрување на објекти и оператори со храна во 2016 година пристигнати се вкупно 94 предмети од оператори со храна од животинско потекло. Од нив на 86 предмети е одговорено, односно е издадено решение за одобрување или решение за одбивање (времено или трајно одобрување). На 3 оператори доставени се дописи/известувања за докомплетирање на документација, 1 предмет е завршен со регистрација од страна на официјален ветеринар и за 4 предмети постапката е продолжена во 2017 година.</p> <p>Програмата за реструктурирање (унапредување) на објектите и операторите со храна од животинско потекло Реструктурирањето имаше за цел да обезбеди за одреден временски период, сите објекти – оператори со храна од животинско потекло во Република Македонија да ги исполнат новите законски барања, односно релевантните стандарди на ЕУ. Со Програмата за реструктурирање на објектите и операторите со храна од животинско потекло беа опфатени објектите и операторите со храна одобрени согласно прописите од ветеринарното здравство пред 1 јануари 2008 година, односно одобрени согласно Законот за ветеринарно здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/98), легислатива која не е усогласена со критериумите и барањата на Европската Унија. Роковите и начинот на спроведување на постапката на реструктурирање беа утврдени со донесување на Уредба за начинот на спроведување на постапката на реструктурирање на објектите и операторите со храна од животинско потекло, моделот на барања и роковите за спроведување на активностите на постепено унапредување на објектите кои не се во сообразност со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 32/13, 81/16). Временската динамика за спроведување на постапката на реструктурирање на објектите – операторите со храна согласно наведената Уредба беше одредена на пет години, односно период на време во кој објектите – операторите со храна треба да</p>

ги исполнат законските барања, односно да престанат со дејност доколку барањата не бидат исполнети.

До 31.12.2015 година, во рокот предвиден за завршување на постапката за реструктурирање на објектите и операторите со храна, а согласно спроведените официјални контроли на лице место на објектите и операторите со храна преостанати во процесот на реструктурирање, беше констатирано дека процесот на реструктурирање, иако во напредна фаза на усогласување со барањата на Европска Унија, сеуште го немаат завршено 25 објекти и оператори со храна, заради што Агенцијата за храна и ветеринарство со цел завршување на започнатите активности на споменатите оператори со храна предложи пролонгирање на рокот до крајот на 2016 година, односно за една година.

Предлогот беше усвоен и од страна на Влада на РМ се донесе “Уредба за изменување на Уредбата за начинот на спроведување на постапката на реструктурирање на објектите и операторите со храна од животинско потекло, моделот на барања и роковите за спроведување на активностите на постепено унапредување на објектите кои не се во сообразност со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство” („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/16), со која се даде можност на преостанатите 25 објекти и оператори со храна, кои се во напредна/финална фаза на унапредување на инфраструктурата во објектите, најдоцна до 31.12.2016 година, да го завршат процесот на реструктурирање и усогласување со прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство и релевантните барања на Европската Унија.

Состојбата со овие 25 објекти и оператори со храна е следна:

- а) за 4 објекти и оператори со храна (ладилници) се укинати решенијата за одобрување и согласно законските одредби истите продолжуваат да работат под услови утврдени за локализирана активност односно со регистрација;
- б) на 3 објекти и оператори со храна се укинати решенијата за одобрување од причина што истите не работат и со тоа не ја имаат завршено постапката на реструктурирање и усогласување со новите прописите за безбедност на храна и ветеринарно здравство и релевантните барања на Европската Унија (објекти од Б1 категорија).
- в) преодобрени се 18 објекти и оператори со храна кои го имаат завршено процесот на реструктурирање и ги исполниле новите законски барања (поминале во А категорија)

Сумирани податоци за состојбата со вкупниот број на објекти и оператори со храна вклучени во реструктурирањето Во Република Македонија до 01.01.2008 година, вкупно 276 објекти - оператори со храна од животинско потекло беа одобрени согласно старата национална легислатива која не е усогласена со барањата на Европска Унија односно согласно Законот за ветеринарно здравство.

Во постапката на реструктурирање на објекти и оператори со храна од животинско потекло од почетните 276 објекти - оператори со храна состојбата заклучно со 31.12.2016 година е следнава:

на 127 објекти и оператори со храна од животинско потекло им се укинати одобренијата за работа поради престанок на вршење на одобрената дејност – производство, преработка или складирање на производи од животинско потекло од страна на операторот со храна од повеќе причини (стечајна постапка, финансиски причини, промена на дејноста, поради забрана на вршење на дејност од страна на АХВ со донесување на решение за укинување на решението за одобрение за објекти оператори со храна и др.)

на 23 објекти - оператори со храна од животинско потекло им се повлечени одобренијата за работа од причина што со Законот за безбедност на храна нивната дејност на работа не подлежи на процес на одобрување туку на регистрација, на 11 објекти и оператори со храна издадени им се решенија за привремено одобрување под услови утврдени за локализирана активност, 10 објекти и оператори со храна (ладилници) - укинати решенијата за одобрување - регистрација за локализирана активност,

105 објекти и оператори со храна одобрени по старата законска регулатива поради извршена постапка на унапредување во градежно /техничко/ технолошките услови за работа ги исполниле новите законски барања и истите се преодобрени согласно новата законска регулатива усогласена со критериумите и барањата на Европската Унија.

НАЦИОНАЛНА МОНИТОРИНГ ПРОГРАМА ЗА КОНТРОЛА НА РЕЗИДУИ ОД ВЕТЕРИНАРНО МЕДИЦИНСКИ ПРЕПАРАТИ И КОНТАМИНЕНТИ ВО ЖИВИ ЖИВОТНИ И ХРАНА ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО ЗА 2016 ГОДИНА

Национална мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно - медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло се спроведува во

Република Македонија од 2002 со стапување на сила на Правилникот за ветеринарно - санитарни прегледи, контрола и евиденција за резидуи од одредни супстанции во суровини, живи животни и производи од животинско потекло, објавен во “Службен весник на Република Македонија” бр. 8/02.

Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година е одобрена од страна на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство бр. 02-2567/1 од 28.03.2016 година.

Целта на Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно - медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло беше набљудување и откривање на ризиците од појава на резидуи во храната од животинско потекло на ниво на фарма, кланица, млекарници, во објекти за преработка на риби, центар за собирање и пакување на јајца.

Минималниот број на официјални мостри кои се земаат беа дефинирани во согласност со Национална мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година издадена од Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија, до официјалните ветеринари во подрачните единици во Секторот за инспекциски надзор.

Правилникот за начинот на вршење на мониторинг и контрола на присуството на резидуи и контаминенти во живите животни и храната од животинско потекло, начинот на вршење на официјалните контроли и постапките за мониторинг и контрола на резидуи и недозволените супстанции и мерките кои се преземаат во случај на сомнение и на позитивен наод на присуство на резидуи и недозволените супстанции (“Службен весник на Република Македонија” бр. 80/11) е усогласен со Директива 96/23/ЕЗ на советот од 29 април 1996 година за мерки за следење на определени супстанции и резидуи од нив кај живи животни и производи од животинско потекло и за укинување на Директивите 85/358/ЕЕЗ и 86/469/ЕЕЗ и Одлуките 89/187/ЕЕЗ и 91/664/ЕЕЗ (CELEX бр. 31996L0023).

Во текот на 2016 година во врска со НМПР извршени се следните активности:

-Изготвена е Националната мониторинг програма и планот за контрола на резидуи од одредени супстанции, ветеринарни

лекови и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година;

-Изготвени и проследени се месечни планови по организациони единици врз основа на податоците од Националната мониторинг програма и план за контрола на резидуи од одредени супстанции, ветеринарни лекови и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година;

-Континуирано се води евиденција и се обработуваат сите податоци, документи во врска со Националната мониторинг програма и план за резидуи за 2016 година;

-Следење на исполнувањето на правата и обврските кои произлегуваат од Договорот меѓу Агенцијата за храна и ветеринарство и Институтот за храна при ФВМ-Скопје во врска извршените испитувања на резидуи;

-Ревизија на динамиката на остварувањето на Националниот план за контрола на резидуи од одредени супстанции, ветеринарни лекови и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година и превземање на активности за негово целосно остварување;

-Во врска со реализацијата на мострирањето според НМПР за 2016 година предвидено е земање на 1143 примероци, од кои се земени 1134.

-Извршена е измена на Упатство за стратегија за мострирање и начин на земање примероци (мостри) предвидени со Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло, Упатство за последователно истражување и мерките кои се превземаат во случај на сомнеж и/или во случај на идентификуван позитивен наод на резидуи и недозволен супстанции и Упатството на начинот на спроведувањето на Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло и евалуација на нејзината реализација.

-Во поглед на обуки и едукација од областа на Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло одржана е обука за официјални ветеринари од Секторот за инспекциски надзор во Агенцијата за храна и ветеринарство на ден 07.07.2016 година.

-Одржувани се состаноци со ФВМ во врска со НМП за резидуи, припрема, евалуација и решавање на проблематични прашања.

Согласно Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година се предвидени вкупно 1143 мостри.

Од вкупно доставените 1143 работни налози за вршење на испитувања предвидено согласно Националната мониторинг програма за контрола на резидуи од ветеринарно медицински препарати и контаминенти во живи животни и храна од животинско потекло за 2016 година земени се вкупно 1134 мостри (99,21%) (нереализирани се 9 мостри).

Од вкупно земените 1134 мостри, не се испитани 23 мостри поради нивната несоодветност за лабораториско испитување (2,012%).

Вкупно се пристигнати 1111 наоди на испитани мостри ((97,20%).

Од добиените наоди 20 се неисправни во однос на безбедност на храната (1,77%) од вкупниот број на земени мостри) и тоа

Позитивен наод на зеараленон	1
Позитивен наод на афлатоксин	1
Позитивен наод на кадмиум	11
Позитивен наод на олово	4
Позитивен наод на жива	3

По позитивните наоди е соодветно постапено од страна на Секторот за инспекциски надзор согласно Упатството за последователно истражување и мерки кои се преземаат во случај на сомнеж и/или во случај на идентификуван позитивен наод на присуство на резидуи и недозволен супстанции.

*измените во Стратешкиот план 2017-2019 во делот на Резултати за 2016 година се извшени на основа на податоците и информациите од финалната евалуација на НМПР (март 2017).

Програма за официјални контроли на ниво на примарно производство на млеко и исполнување на критериумите за сирово млеко

За реализација на Програмата изработен е План со цел е да се обезбеди унапредување на квалитетот на сировото млеко и да се обезбеди исполнување на соодветната легислатива на Европската Унија во однос на критериумите за број на микроорганизми и соматски клегки и хигиенско здравствените барања за одгледувалиштата на молзни грла согласно Regulation 2004/853/EC и Regulation 2004/854/EC, а која легислатива е транспонирана во Правилникот за посебните барања за безбедност и хигиена и начинот и постапката на вршење на службените контроли на млекото и млечните производи

(“Службен весник на Република Македонија” бр. 26/12, 59/16, 197/16), без да дојде до големи пореметување на секторот на примарно производство на млеко и без да се загрози безбедноста на храната ставена во промет во Република Македонија. Со планот се уредени активностите за категоризација на одгледувалиштата на млечни крави засновано на проценка на ризик по безбедноста на храната од аспект на исполнување на критериумите за сирово млеко и хигенско здравствените барања согласно законските барања на Република Македонија и Европската Унија.

Со Планот се утврди моделот на планирање и имплементирање на контролите базирани врз ризик, во објектите-одгледувалиштата и операторите со храна на ниво на примарно производство (одгледувалишта со молзни грли) за дефинирање на реалните ризици и одредување на односот на критериумите за сирово млеко (број на микророганизми и соматски клетки) во однос на безбедноста на млекото (директно и индиректно влијание).

Првично временската рамка за завршување на процесот на реструктурирање – надградување на млечните фарми е до крајот на 2019 година.

Во рамките на остварување на Планот во 2016 година:

во регистарот на одгледувалишта на молзни грла на централно ниво внесени се вкупно 4408 одгледувалишта на кои има вкупно 45822 молзни грла;

од вкупниот број на одгледувалишта, 2190 се со 1-5 молзни грла на кои има вкупно 6382 молзни грла.

Регистрација на правни лица увозници на храна од животинско потекло

Според обврските од Законот за безбедност на храната и Законот за ветеринарно здравство, по доставените барања за регистрација на правни лица - увозници на храна од животинско потекло состојбата е следна:

а) извршен е упис во регистарот на правни лица увозници на храна од животинско потекло и издадени се 55 изводи од регистарот на регистрирани правни лица увозници на храна од животинско потекло

б) за 6 поднесени барања за регистрација на увозник на храна од животинско потекло, по прегледот на доставената документација, изготвени се известувања за дополна на доставената документација.

Тековно се одржува и ажурира регистарот на увозници на храна

од животинско потекло, при што секоја верзија од истиот се објавува на веб-страната на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Одобрување на објекти/оператори со храна од животинско потекло за извоз во трети земји

Одобрувањето на објекти/оператори за храна со животинско потекло е тековна активност на Одделението за безбедност и квалитет на храната од животинско потекло чија динамика зависи од бројот на поднесени барања од оператори.

Во текот на 2016 год од страна на АХВ:

-одобрени се 38 објекти/оператори со храна од животинско потекло за извоз во трети земји кои не се членки на Европската унија;

-поднесени се три барања до Европската Комисија за ставање на листа на објекти одобрени за извоз на храна од животинско потекло во земјите-членки на Европската унија и

-поднесено е едно барање до Европската Комисија за бришење од листа на објекти одобрени за извоз на храна од животинско потекло во земјите-членки на Европската унија.

За потребите на Одделението за безбедност и квалитет на храната од животинско потекло тековно се води и се ажурира Регистар на одобрени објекти за извоз на храна со животинско потекло во трети земји.

Програмата за антимикробна отпорност

Согласно обврските од Законот за безбедност на храната предвидено е спроведување на Програма за антимикробна отпорност од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство за периодот 2017 – 2021 година.

Со Програмата за антимикробна отпорност за периодот 2017 – 2021 година се предвидува мониторинг на антимикробната отпорност со цел да се обезбеди усогласеност со барањата пропишани со Законот за безбедност на храна за добивање на компаративни податоци за појавата на антимикробна отпорност кај предизвикувачите на зоонози. Со оваа Програма се врши усогласување со одредбите на Одлуката (ЕЗ) бр. 652/2013 од 12 Ноември 2013 година за мониторинг и известувања на антимикробна резистенција на зооноски и коменсални бактерии (CELEX бр. 32013D0652). Со Програмата за антимикробна отпорност се утврдуваат деталните правила за мониторинг и известување за антимикробна отпорност кои се вршат од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство во согласност со Правилникот за начинот на вршење на

	<p>официјалните контроли и постапките за мониторинг на зоонози и предизвикувачи на зоонози и листа на зоонози и предизвикувачи на зоонози кои се редовно предмет на мониторинг (“Службен весник на Република Македонија” бр. 80/11), Националниот контролен план за намалување на салмонелозата кај кокошките несилки (<i>Gallus gallus</i>) во Република Македонија утврден во Правилникот за начинот на вршење на официјални контроли на Салмонела и други одредени алиментарни интоксикации (“Службен весник на Република Македонија” бр. 34/15) и Правилникот за посебните барања кои се однесуваат на микробиолошките критериуми за храната (“Службен весник на Република Македонија” бр. 100/13).</p>
<p>Потпрограма 14: Следење на измами со храна</p>	<p>Одржана е експертска мисија на темата, Измами со храна/ Е-Комерц., Во рамки на оваа мисија се отворија можности да се види состојбата и искуствата на земјите членки на ЕУ, врзани за измамите со храна, посебно при електронска трговија со храна. Од мисијата произлегоа активности кои треба да се реализираат во наредниот период за да се обезбеди следењето и контролата на измамите со храна при електронска продажба и продажба на терен.</p> <p>Остварена е уште една посета на експертите од Италија за измамите со храна, посебно при електронска трговија со храна преку Твининг проектот во рамките на ИПА 2010. Направена е уште една ревизија на нашите прописи со европските за да се осигури имплементацијата на контролите и следењата на измамите со храна. Изготвен е план за работа на одделението за 2017 година.</p>
<p>Програма 2: Ветеринарна здравствена заштита Здравствена заштита и благосостојба на животните</p>	
<p>Потпрограма 1: Воспоставен висок степен на здравствена заштита на животните во РМ</p>	<p>Континуитет во имплементација на програмите за контрола и искоренување на Бруцелоза и Туберкулоза кај говедата и Бруцелоза кај овци и кози;</p> <p>Што се однесува до Бруцелозата кај овците и козите во текот на 2016 година АХВ врз основа на резултатите од спроведувањето на програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај овците и козите во претходните години и анализата на моменталната состојбата направи ревизија на досегашниот пристап во имплементацијата на програмата и изработи нова Програма за сузбивање и искоренување на бруцелозата кај овците и козите. Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелозата кај овците и козите за период од 2016-2020 година е</p>

објавена во Службен весник на РМ број 48/16. Имплементацијата на програмата започна од месец мај 2016 година со земање на мостри крв и вакцинација на подмадокот во одгледувалишта каде преваленцата е повисока од 1 % против болеста бруцелоза на возраст од три до шест месеци. Во првата година од имплементацијата на оваа програма ќе се врши дијагностичко испитување на сите одгледувалишта на овци и кози во епизоотиолшките единици Карбинци и Радовиш (тоа се општини во кои во текот на 2008 година започна да се спроведува масовна вакцинација против бруцелоза), со цел да се утврди стапката на присутност на болеста (преваленција на болеста) и понатаму воспоставување на статус слободен на бруцелоза. За да се обезбеди соодветна покриеност на целата територија на државата, програмата ја спроведуваат ветеринарните друштва кои имаат случено договор со Агенцијата за храна и ветеринарство за вршење на јавни овластувања.

Во 2016 година спроведени се вкупно 413.833 тестирања на бруцелоза кај овци и кози со вкупно потврдени 673 позитивни овци и кози во 129 одгледувалишта од кои 309 позитивни овци и кози во 31 одгледувалиште во општините Карбинци и Радовиш (општини каде што од 2008 година се спроведуваше масовна вакцинација против бруцелоза кај овци и кози).

Спроведена е проверката на успешноста на вакцинацијата против бруцелоза кај овци и кози со серолошко испитување на вакцинираните животни во период после 25-35 дена од извршената вакцинација. Земањето на примероци за дијагностичкото тестирање за проценка на имуноста на вакцинираните овци и кози го врши ветеринарното друштво по претходно добиена задача преку ВИС системот и под директен надзор и присуство на ветеринарниот инспектор.

Додека земањето на примероци за ретестирање во позитивните и сомнителните одгледувалишта на бруцелоза кај овци и кози е спроведувано во присуство на ветеринарен инспектор во текот на годината и согласно методологијата на ИСАХВ системот (редовното земање на мостри и ре-тестирањата се спроведуваат преку ИСАХВ системот при што испраќањето на мострите до лабораторија се врши со употреба на баркодови и пропратни писма креирани преку ИСАХВ системот).

Имплементирани се мерките за контрола на болеста Бруцелоза кај говедата при што се спроведуваше ретестирања на сите позитивни стада на говеда каде се применува засилена on - spot

контрола и попис во одгледувалиштата со позитивен статус. Земањето на мостри за редовното тестирање и ретестирање во позитивните и сомнителните одгледувалишта на бруцелоза и туберкулоза кај говедата се врши на посебни формулари добиени од ИСАХВ системот и со употреба на баркодови. Испраќањето на примероците до националната референтна лабораторија се врши на посебни пропратни писма креирани преку ИСАХВ системот, додека резултатите од извршените лабораториски анализисе испраќаат кон ИСАХВ системот.

Во 2016 година спроведени се вкупно 168.823 серолошки испитувања на за Бруцелоза кај говедата од кои позитивни се 433 говеда во 82 одгледувалишта, додека дијагностичките испитувања на болеста Туберкулоза кај говеда извршени се на 189.743 говеда при што како сомнителни на туберкулоза се пријавени 144 говеда, а со постапка на ретуберкулинизација потврдени се 10 позитивни животни, ретестирање на сите позитивни стада во текот на годината каде што се применува засилена он спот и епидемиолошко испитување.

Водење евиденција, контрола и верификација на примените фактури за извршени активности од областа на здравствената заштита на животните.

Континуитет во водење на евиденцијата и изготвување на Решенија за исплата на надомест на штета за одземени животни согласно програмите за сузбивање и искоренување на болестите: Бруцелоза кај говеда, Бруцелоза кај овци и кози, Туберкулоза кај говеда и Американска чума на пчелно легло и болест на јазлеста кожа.

Изготвена е Програма за контрола на американска чума на пчелно легло која се усогласува со засегнатите страни.

Спроведена е контрола и надзор на раширеноста на салмонелозата кај домашната живина (*Gallus gallus*) во одгледувалишта за производство на јајца за исхрана на луѓето;

Спроведена е превентивна вакцинација против антракс кај коњи, говеда, овци и кози во регионите каде има дистрикти но и во региони кои беа зафатени со поплавите на почетокот на годината. Вакцинирани се 20.588 говеда, 64 коњи и 81.443 овци и кози. Исто така спроведена е вакцинација против ентеротоксемија при што се вакцинирани 464.814 овци и кози во вкупно 3616 одгледувалишта.

Реализирана е есенска кампања, осма по ред, за орална вакцинација на лисиците против беснило при што дистрибуирани се 500.000 вакцинални мамки на целата

територија на државата со исклучок на водните површини и населени места како и места местата со висина над 2000 метри надморска височина.

Спроведен е мониторингот на ефикасноста на вакцинацијата против класична чума кај свињите кај домашните свињи. Започна мониторингот и идентификација на векторите кои пренесуваат заразни болести кај животните.

Спроведен е мониторинг на класична чума кај свињите кај дивите свињи при што сите 299 мостри се негативни на болеста.

Спроведен е надзор на присуство на болестите ИХН и ВХС во сите регистрирани рибници за производство на пастрмка за добивање на статус на земја слободна од овие болести во аквакултурата.

Одобрени одгледувалишта за аквакултура.

Започната изработка на нови повеќегодишни програми за сузбивање и искоренување на Бруцелоза и Туберкулоза кај говедата.

Реализирани активности за подигнување на јавната свест за рано препознавање на симптоми и пријавување на Болест на јазлеста кожа кај говедата (дистрибуција на промотивен материјал и кампања во соработка со ветеринарните друштва како и информирање преку веб страната на АХВ);

Спроведен мониторинг на кампањите за орална вакцинација на лисиците против беснило;

Извршено унапредување и развивање на нови модули во ИСАХВ заради обезбедување на податоци за понатамошно развивање на системите за здравствена заштита на животните.

Спроведен надзор на авијарна инфлуенца.

Изработен модул за аквакултура во ИСАХВ.

<p>Потпрограма 2: Воведен систем за благосостојба на животните согласно ЕУ стандардите и процедурите</p>	<p>На сила е Законот за заштита и благосостојба на животните. Извршени се неопходните измени во легислативата со цел спроведување на регистрација и одобрување на превозниците. Ревидирани се контролните листи за контрола на одгледувалишта за говеда, свињи и кокошки несилки. Изготвена е контролна листа за одредување на максимален капацитет за одгледувалиштата со кокошки несилки. На сите одгледувалишта со кокошки несилки со над 350 единки им е одреден максимален капацитет и изготвена е детална табела со сите релевантни податоци за одгледувалиштето. Изготвена е контролна листа за одредување на максимален капацитет за одгледувалиштата со свињи. Започнато е со активности за изработка на модул за контролите за благосостојба во ветеринарнарно информативан систем (ИСАХВ). Изготвен е модул во Ветеринарниот информативен систем за идентификација и регистрација на домашните миленици. Започната е кампања за подигнување на јавната свест за одговорното сопствеништво на домашните миленици под иницијатива на ОИЕ и под покровителство на Регионалниот центар за благосостојба на животните RAWC и Кралското здружение за заштита на животните од суровост од Велика Британија RSPCA. Подготовка за спроведување на едукација на ученици на возраст 8-9 години, во однос на одговорното сопствеништво, што е дел од кампањата за подигнување на јавната свест за одговорното сопствеништво на домашните миленици под иницијатива на ОИЕ и под покровителство на Регионалниот центар за благосостојба на животните RAWC и Кралското здружение за заштита на животните од суровост од Велика Британија RSPCA. Усвојување на Правилникот за заштита и благосостојба на фармските животни и Правилникот за заштита и благосостојба на животните за време на превоз.</p>
<p>Потпрограма 3: Категоризација, собирање, превезување, отстранување, преработка, употреба и складирање на нупроизводи од животинско потекло</p>	<p>Извршено е усогласување на Законот за нупроизводи од животинско потекло со Законот за општата управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 214/15). Согласно Стратегијата за воспоставување на национален систем за управување со нупроизводи од животинско потекло, а со цел реализација на одлуките на Владата, Агенцијата за храна и ветеринарство одржа работен состанок со претставниците на операторот со нупроизводи од животинско потекло АТЕВ Унгарија. По барање на АТЕВ, Одделението за нупроизводи од</p>

од аспект на
здравствената
заштита на
животните и
ветеринарното јавно
здравство

животинско потекло изготви и достави неколку документи за количините на генерирани нуспроизводи од животинско потекло за годините 2013, 2014 и 2015 година и тоа:

Количини на генерирани нуспроизводи од животинско потекло од прехранбената индустрија,

Количини на генерирани нуспроизводи од животинско потекло од примарно производство (фарми), и

Количина на прогласена храна наменета за исхрана на луѓе како нуспроизвод од животинско потекло.

До Секторот за инспекциски надзор доставен е Работен налог за пополнување на анкетен лист за нуспроизводи од животинско потекло генерирани во објектите и операторите со храна од животинско потекло за 2016 година и Формулар за количеството генерирани нус производи од животинско потекло (НПЖП) во фарми за 2016 год. (мртви животни).

Согласно Законот за нуспроизводи од животинско потекло изготвен и доставен до Секретаријатот за законодавство е Правилникот за посебните услови кои треба да ги исполнуваат преработените животински протеини и други преработени производи кои можат да се користат како материјал за исхрана на животните во однос на стандардите за преработка, суровините, складирањето, увозот и хигиенските услови како и условите кои треба да ги исполнуваат објектите за производство на храна за домашни миленици и технички објекти и посебните технички услови за храната за домашни миленици и кучешки грицкалицы во однос на суровините, стандардите за преработка и увозот.

Листата на објекти и/или активности кои треба да бидат одобрени или регистрирани е доставена на објавување во Службен весник на Република Македонија.

Во текот на 2016 година Одделението за нуспроизводи од животинско потекло го изработи следното:

Извршена е регистрација на 22 оператори со нуспроизводи од животинско потекло

Издадени се 3 решенија за одобрување на објект и оператор со нуспроизводи од животинско потекло

Одбиени се 2 барања за измена на решение за одобрување на оператор со нуспроизводи од животинско потекло

Позитивно е одговорено на 2 барања за добивање согласност за повторен увоз на пратки нуспроизводи од животинско потекло кои се одбиени од други држави во законски предвидената рамка.

	<p>Изготвен е нов Регистар на оператори и објекти со нуспроизводи од животинско потекло со нова структура и поделба на објектите и активностите за нуспроизводите од животинско потекло и истиот е објавен на веб страната на Агенцијата за храна и ветеринарство.</p> <p>По добиениот извештај од страна на експертот од TAIEХ мисијата за официјални контроли за нуспроизводи од животинско потекло, извршено е одобрување на оператор со нуспроизводи од животинско потекло кој претходно бил регистриран.</p> <p>Во текот на 2016 година од страна на Одделението за нуспроизводи од животинско потекло се изработени и воведени во ИСО следните процедури:</p> <p>Процедура за постапување на комисијата за одобрување на објект и оператор со нуспроизводи од животинско потекло (ПР 7.5-2.3-01в05)</p> <p>Процедура за добивање на решение за запишување во регистарот на регистрирани објекти и/или активности со нуспроизводи од животинско потекло (ПР 7.5-2.3-02в02)</p> <p>Процедура за постапката на одземање на решението за запишување во регистарот на регистрирани објекти и/или активности со нус производи од животинско потекло и одземање на одобрение за работа на објект и оператор со нус производи од животинско потекло (ПР 7.5-2.3-03в02)</p>
<p>Потпрограма 4: Извршени надградби и одржување на Системот за Идентификација и Регистрација на животните (СИРЖ) и развој и имплементација на информативниот систем на агенцијата за храна и ветеринарство (ИСАХВ)</p>	<p>Надградба и усовршување на системот за ИР и воведување на нов модул за идентификација и регистрација на домашни миленици</p> <p>Спроведен е контрола и попис на средства за идентификација на животните во сите ветеринарни друштва и корегирана е состојбата на нивната залиха во секое ветеринарно друштво. Исто така ветеринарните друштва, кланиците и овластените добавувачи на средства за идентификација и неколку добиточни пазари се дополнително едуцирани за нивните обврски во системот за ИР</p> <p>Спроведување на контрола на функционалноста и оперативноста на системот за ИР со осврт на податоците кои влегуваат во системот како и на правилното користење и внесување на податоци во системот.</p> <p>Активности кои се реализирани во ИСАХВ во 2016 година</p> <p>Креирање на модул за пријава на сомнеж на болест со евиденција на новозаболени животни, пријава и евиденција на уништени/угинати животни и потврда на уништени/угинати</p>

	<p>животни. Во случајот овој модул е функционален за болеста на чвореста кожа, а во процесот се вклучени ветеринарите друштва и официјалните ветеринари.</p> <p>Доработка и подобрување на веќе постоечките модули во софтверот на ИР, во смисол на подобар преглед во базата на податоци и дополнувања во предефинираните извештаи.</p> <p>Засилени контроли во однос на спроведување на системот за ИР на говеда и овци и кози;</p> <p>Извршено е воспоставување и имплементација на системот за идентификација и регистрација на домашните миленици во ИСАХВ.</p> <p>Модулот за домашни миленици е спремен и ставен во продукција.</p>
<p>Потпрограма 5: Воспоставен систем за контрола на призводството и употребата на ветеринарно медицински препарати</p>	<p>1.Постапено е по 2 барања за за добивање на решение за вршење на дејност промет на големо со ветеринарно - медицински препарати – ветеринарна веледрогерија согласно Правилник за условите кои треба да ги исполнува веледрогерија за промет со ветеринарно-медицински препарати, како и начинот на работа (“Службен весник на Република Македонија” бр. 17/16).</p> <p>Во текот на 2016 година, врз основа на извештаите од Комисијата од извршениот комисиски увид на објект за одобрување (ветеринарна веледрогерија/ветеринарна аптека), Одделението за ветеринарно – медицински препарати:</p> <p>-изготви 1 Решение за привремено одобрение за вршење на дејност промет на големо со ветеринарно - медицински препарати (ветеринарна веледрогерија). За другото барање извршен е Комисискиот увид, при што е констатирано дека објектот не ги исполнува условите, поради што повторен увид ќе се направи по известување од страна на подносителот на барањето за отстранување на истите.</p> <p>2.Во текот на 2016 година Одделението за ветеринарно-медицински препарати учествуваше во работата на Комисијата за ветеринарно - медицински препарати на 6-та, 7-та, 8-та, 9-та, 10-та, 11-та, 12-та, 13-та, 14-та, 15-та, 16-та и 17-та седница, преку подготовка на материјали за седници и изготвување на 85 Решенија за одобрение за ставање во промет на ветеринарно - медицински препарат и 7 Решенија за одобрение за ставање во промет на ветеринарно - медицински препарат заради промена (варијација) и кај сите е запазен законскиот рок од 210 дена. Останатите се во фаза на постапување по известување за дополнителна документација.</p> <p>3.Извршена е измена и дополнувања на Законот за ветеринарно медицински препарати заради усогласување со Законот за</p>

	<p>општа управна постапка.</p> <p>4. Во период декември 2016 година поднесен е Предлог Закон за измени и дополнување на Законот за ветеринарно-медицински препарати до Секретаријатот за законодавство и истиот е усогласен. Со негово донесување ќе биде обезбеден законски основ за разгледување и прифаќање на промената на ветеринарно-медицинскиот препарат (варијација) како и за утврдување на висината на надомест за истата односно измени на Одлуката за висината на трошоците во врска со постапката за издавање на одобрение за ставање во промет на ветеринарно-медицински препарат.</p> <p>5. Донесени се 4 подзаконски акти:</p> <ul style="list-style-type: none">- Правилник за условите кои треба да ги исполнуваат ветеринарните аптеки, како и начинот на работа (“Службен весник на Република Македонија” бр. 16/16).- Правилник за условите кои треба да ги исполнува веледругерија за промет со ветеринарно-медицински препарати, како и начинот на работа (“Службен весник на Република Македонија” бр. 17/16).- Листа на фармаколошки супстанции одобрени за употреба во ветеринарната медицина (“Службен весник на Република Македонија” бр. 65/16) - со оваа листа се врши усогласување на одредбите со Регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 37/2010 од 22 Декември 2009 за фармаколошки активни супстанции и нивна класификација во однос на максимално дозволеното ниво на резидуи во храна од животинско потекло (CELEX бр. 32010R0037);- Список на ветеринарно-медицински препарати за кои е дадено одобрение за ставање во промет (“Службен весник на Република Македонија” бр. 150/16); <p>6. Во текот на 2016 година поднесени се 164 барања за добивање на решение за одобрение за увоз на ветеринарно-медицински препарати. На 161 барања е одговорено во законски предвидениот рок, 1 е одбиено и 2 се повлечени од страна на подносителот.</p>
<p>Потпрограма 6: Воспоставен систем на планови за итни мерки</p>	<p>Реализирана работилница за аквакултура (организација на Твининг проект);</p> <p>Изработен Правилник за мерки за сузбивање и искоренување на авијарна инфлуенца.</p> <p>Изработен Правилник за мерки за сузбивање и искоренување на везикуларна болест кај свињите.</p> <p>Изработена Програма за надзор на авијарна инфлуенца,</p> <p>Изработена Програма за надзор на ВХС/ИХН кај пастрмки и КХВ</p>

кај крап.
Спроведен втор надзор на ВХС/ИХН кај пастрмки.
Спроведен надзор на авијарна инфлуенца.
Реализирана работилница за Авијарна инфлуенца и ТСЕ (организација на ТАИЕХ);
Реализирана експертска мисија за ТСЕ.

Потпрограма 7:
Воспоставен систем на официјални контроли во делот на здравствена заштита, благосостојба и идентификација и регистрација на животните

1. Вкупно инспекциски надзори	17785
Редовни	9839
Контролни	1334
Вонредни	6612
2. Вкупно инспекциски мерки	3981
Управни решенија	3604
Едукации	241
Мандатни казни	36
Покани за порамнување	68
Прекршочни пријави	31
Кривични пријави	1

Програма 3: Зајакнување на институционалните капацитети на АХВ

Потпрограма 1.
Зајакнување на човечките ресурси и обезбедување на соодветни услови за работа на вработените во АХВ

Пополнети се седум раководни работни места со што е зајакнат стручниот и раководен кадар со вработени кои имаат искуство од областите во кои работат.
Реализирани се набавки за оперативни активности на АХВ
Набавени вакцини за мали преживари
-Набавени вакцини за животни од видот говеда против болеста на чвореста кожа
Набавени материјали за земање на мостри во случај на појава на заразна болест
-Лабораториски услуги за ветеринарно јавно здравство
-Лабораториски услуги за здравствена заштита на животните од заразни болести
-Лабораториски услуги за мониторинг на безбедноста на храната
Реализирани се набавки за обука, едукација и подигнување на јавната свест
Програма за заштита на потрошувачите изготвување и печатење на информативно едукативни материјали
-Клипинг услуги медиумско следење на настани и теми од интерес на АХВ

	<ul style="list-style-type: none">-Дводневен семинар на официјалните ветеринарни инспектори на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република МакедонијаРеализирани се набавки за административно техничко функционирање на АХВ- Набавен систем за евиденција на работно време и контрола на пристап за АХВ-Одржување и калибрација на опрема на официјалните ветеринари и државни инспектори на храна-Годишно одржување на софтверски апликации за гранична инспекција-Годишно одржување на софтверски апликации-Поставена мрежна инфраструктура и соодветна мрежна опрема во ПЕ на АХВ-Набавен антивирусен софтвер со лиценци-Превод и преведувачки услуги-Превод и преведувачки услуги-Руски јазик-Интернет услуги-Поправка и одржување на ИТ опрема вон гарантен рок-Печатење на материјали и обрасци-Сервис и одржување на возила-Технички преглед на моторни возила-Осигурување на лица и возила-Уреди ГПС-следење на возила-Потрошни средстава и ресурси (масло за горење (екстра лесно 1ЕЛ-1),(Еуросупер БС-95) и (Еуродизел БС-Д-ЕV), канцеларски материјали; Одржување на хигиена, тековно одржување и обезбедување, физичко обезбедување на објект-Надградба и одржување на web страната на АХВ
<p>Потпрограма 2: Извршена едукација и стручна надградба на вработените во АХВ</p>	<p>EFSA обуки</p> <ul style="list-style-type: none">Состанок на Советодавниот Форум (март 2016)Состанок на Советодавниот Форум (јуни 2016)AFCWG состанок (јуни 2016)Научна мрежа за здравје и благосостојба на животните (јуни 2016)Работилница за зајакнување на регионалната соработка во Југоисточна Европа и Блискиот Исток за превенција и контрола на болеста на чвореста кожа (мај 2016)Работилница за обука на моделот IMPRORISK (мај 2016)Обука за основни концепти и методологија на проценка на ризик за безбедност на храната (јуни 2016)

BIOSAFE летна школа (јуни 2016)
 Научна мрежа за податоци на Хемиски појави - Техничка средба за квалитетот на податоци и размена на податоци (октомври 2016)
 Научна мрежа за собирање на податоци за зоонози (октомври 2016)
 Обука за собирање на податоци и известување на зоонози и предизвикувачи на зоонози, антимицробна отпорност и епидемии предизвикани од храна (октомври 2016)
 Научна мрежа за собирање на податоци за антимицробната резистенција (ноември 2016)
 Студиска посета за Светски ден на храната – безбедност на храна (Хрватска 2016)
 Прибирање на податоци за болеста – чвореста кожа (декември 2016)
 62 Состанок на Советодавниот Форум (декември 2016)
 ТАИЕХ –

	Назив	Вид	Реализирани 2016
1	Здравствена заштита на животните – Африканска свинска чума	Работилница	✓
2	Категоризирање и маркирање на угостителски објекти	Експертска мисија	✓
3	Рециклирани пластични материјали и производи наменети да дојдат во контакт со храна	Експертска мисија	✓
4	Нутритивно означување и лабораториски аналитички методи	Студиска посета	✓
5	Внатрешен аудит и официјални контроли	Експертска мисија	✓
6	Упатство за воведување нутритивен симбол КЛУЧАЛКА	Работилница	✓

	7	Воведување на нутритивен симбол – КЛУЧАЛКА	Експертска мисија	✓
	8	Симулациски вежби за управување со кризи поврзани со безбедноста на храната	Работилница	✓
	9	Контрола и превенција на ТСЕ	Експертска мисија	✓
	10	Процедури за увоз на преработени животински протеини	Работилница	✓
	11	Обука за официјални контроли на оператори со нус-производи од животинско потекло за имплементација на HACCP системот	Студиска посета	✓
	12	Имплементација на HACCP системите во Македонија од страна на оператори со нус-производи од животинско потекло	Експертска мисија	✓
	13	Откривање и серотипизација на Салмонела	Студиска посета	✓
	14	HACCP принципи за нуспроизводи од животинско потекло	Работилница	✓
	15	Развојот на методата за присуство на растителни масти во млекото и млечните производи	Експертска мисија	✓
	6	Проценка на ветеринарната едукација	Експертска мисија	✓
	17	Novel	Работилница	✓
	18	Адитиви	Студиска посета	✓

19	Авијарна инфлуенца	Студиска посета	✓
20	Авијарна инфлуенца	Работилница	✓
	ВКУПНО		20

DG SANTE

	Име на обуката	Реализиран и сесии	Вкупен брј на учници
1	Нус-производи од животинско потекло	2	4
2	Идентификација, регистрација и следливост на животните	2	3
3	Благосостојба на животни за време на производство на свињи	3	5
4	Систем за аудит и Внатрешен аудит	4	5
5	Планирање итни мерки и контрола на болестите кај животни	3	6
6	Ветеринарни контроли на граничен премин	2	3
7	Контрола на контаминент во храна и храна за животни	3	6
8	Додатоци во храна	2	2
9	Епидемиолошки истражувања	6	6
10	Состав на храна и информации	4	7
11	Општи техники за спитување и контрола на храната кои помагаат за отривање на измама во областа на	3	3
12	Хигиена на храна и флексибилност	5	5
13	Хигиена на храна на ниво на примарно производство	2	2
14	Контрола на увоз на храна и храна за животни	3	6
15	НАССР принципи и техники на вршење аудит		3
16	Микробиолошки критериуми за храна	4	4
17	Болест на јазестата кожа	1	4
18	Проценка на ризици по благосостојба на животните		1
19	Контрола на персоналот за е-трговија на храна - Стандардно ниво	1	1
20	Проценка на ризик	1	1
21	TRACES	1	1
22	Превенција, контрола и искоренување на ТСЕ	2	2
23	Воспоставување и споведување на	1	1
24	Контрола на зоонози	2	2
25	Контрола на движење на мачки и	2	2
26	Закон за дојточна храна	3	4

	27	PDO/PGI/TS	1		
	28	Шема за органско земјоделство производство	1	1	
		DG SANTE e-learning			
	1	Благосостојба на животни при колење и убивање заради контрола на болест	3	6	
	2	НАССР аудит	2	6	
	3	Материјали кои доаѓаат во контакт со храната	3	14	
	4	Храна за животни	3	9	
	5	Здравствена заштита на акваку тура	2	12	
	6	Превенција, контрола и искоренување на ТСЕ	1		
	7	RASFF (Систем за брзо информирање за храна и храна за животни)	3	10	
	8	Риб рство	1	3	
	<p>ГЕНЕРИЧКИ ОБУКИ</p> <p>1.Систем за управување со учење</p> <p>2.Антикорупциски мерки и етика во државната служба (2 лица ја посетиле оваа обука</p> <p>3.Вовед во Е-влада</p> <p>4.Административно работење</p>				
Потпрограма 3: Воспоставен Информациони систем на АХВ – ИСАХВ	<p>Развиен модул за домашни миленици</p> <p>Модул за тестирање на сомневање за појава на болест</p>				
Потпрограма 4: Одржување на Системот за квалитет и подготовка за ресертификација (ISO 9001)	<p>Подготвен акционен план за имплементирање на препораките од сертификацискиот аудит, спроведен во декември 2015 година;</p> <p>Ревидирање на процедури и упатства за работа како резултат на новиот Правилник за систематизација и усогласување со законска легислатива и постапување по препораките од акцискиот план (во тек на 2016);</p> <p>Ревидирање на документацијата во СМК согласно дефинираните корективни мерки од спроведените интерни проверки во 2015 година (во тек на 2016);</p> <p>Изготвен План и програма за интерни проверки за 2016 година (јуни, 2016)</p> <p>Спроведени интерни проверки на Системот за управување со квалитет (октомври, 2016)</p> <p>Изготвен е Извештај за интерни проверки во АХВ (ноември, 2016);</p> <p>Утврдени се неусогласености и дефинирани се корективни/превентивни мерки со носителите на процеси</p>				

	<p>(октомври-ноември, 2016); Изготвена е анализа на пополнети анкетни листови за мерење на задоволството на корисниците на услуги на АХВ и изготвен е Извештај за мерење на задоволството на корисниците на услуги во АХВ (декември, 2016); Изготвени се и сублимирани Извештаи за реализација на целите за квалитет на АХВ за 2016 година (декември, 2016); Втора редовна проверка на Систем за управување со квалитет од страна на сертификациско тело е презакажана за 06 и 07.02.2017 година и како резултат на тоа состанокот за преиспитување на врвното раководство е планиран да се спроведе во јануари, 2017 година.</p>
<p>Потпрограма 5: Координација и комуникација со лаборатории</p>	<p>Комуникација со Институтот за акредитација на РМ и со други државни органи и тела за стандардизација и акредитација, како и следење на новите технолошки и научни достигнувања од областа. Прибирање и анализа на податоци за акредитираните методи на лабораториите за испитување на храната и ажурирање на податоците во табелата на акредитираните методи и листата на акредитирани лаборатории за испитување на храната во РМ, чии услуги ги користиме при официјална контрола и мониторинг. Следење на акредитираните референтни и назначени лаборатории за испитување на храна во Европа на официјалните веб страни на ЕФСА и DG SANCO. Следење на новите акредитирани методи на лабораториите за испитување на храна во РМ и ажурирање на табелата на акредитираните методи. Комуникација и координација со лаборатории и инспекциските тела во врска со подобрувањето на квалитетот на услугите на лабораториите за испитување на храна. Работен состанок со претставници од Факултетот за ветеринарна медицина и Агенција за храна и ветеринарство во врска со усогласување за начин на земање мостри согласно имплементацијата на ISO 17020. Изготвена Нацрт Процедура за начинот на доставување од лабораториски анализи на храна ихрана за животни во АХВ. Изготвена е трета верзија на Упатството за координација и комуникација со лаборатории за испитување на храна, храна за животни и здравствена заштита на животни.</p>
<p>Потпрограма 6: Воспоставување на униформност и</p>	<p>Внатрешниот аудит на официјалните контроли на делот на здравствена заштита на животните на Агенцијата за храна и ветеринарство и извршените официјални контроли.-</p>

квалитет во
работењето на
инспекциските
служби

-Интервју со Секторите, Одделенијата на Централно ниво за делот на здравствена заштита
-ПЕ Скопје
Реализиран е планот и програмата бр.1/2016 одржани се аудити во предвидените подрачни единици во делот на државна инспекција за здравствена заштита на животните.
-ПЕ Тетово
-ПЕ Струмица
-ПЕ Куманово и СВ. Николе
-ПЕ Штип

1.11 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2017 ГОДИНА

Програма1 : БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРНО ЈАВНО ЗДРАВСТВО	
Потпрограма 1 : Проценка и комуникација на ризик во системот за безбедност на храната	<p>Изработени се 7 анализи на податоците добиени и внесени во базата на податоци за небезбедни прехранбени производи и тоа :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анализа на податоците од вкупниот број на земени примероци од храна и бројот на добиени податоци за позитивни резултати од земените примероци во период од 2011 до 2016 година 2.Бацилоносителство 3.Присуство на Escherichia coli во храната 4. Безбедноста на храната за животни од аспект на анализирани податоци содржани во нотификациите од РАСФФ системот за период 2014-2016 година 5.Анализа на податоци од земените мостри за бактеријата Listerija monocytogenes 6. Анализа на позитивни мостри во однос на микробиолошките критериуми за периодот 2010-2016 година 7. Споредбена анализа на програмите за мониторинг на безбедноста на храната за периодот 2012-2016 година <p>Изготвени се 12 информативни текстови за можни опасности поврзани со храната и болестите кои се пренесуваат преку храната и тоа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.3- Монохлор пропан 1,2 диол (3-МЦПД) во храната 2.Важноста на јодот во исхраната 3. Присуство на хемиската супстанца бисвенол А во храната 4.Диоксини 5. Food and Veterinary Agency through the department for risk assessment and risk communication in the year of 2016 worked at tree topics in the field of risk assessment 6.Ризици поврзани со бактеријата Salmonella 7.Туберкулоза кај говедата, ризик по здравјето на потрошувачите поврзани со млекото и млечните производи 8.Алергени во храната 9.Адитиви во храната 10.Нанотехнологија во храната 11.Ензими присутни во храната 12.Информации за туларемија
Потпрограма 2: Национална мониторинг програма за безбедност на храната	<p>Мониторинг програмата за безбедност на храната во Република Македонија е објавена во Службен весник на Република Македонија бр. 192/16 .</p> <p>Програмата е составена од осум под програми во кои е предвидено земање за анализа на 969 мостри.</p> <p>Вкупно се земени 824 мостри или 85% реализација.</p>

	Извршена е евалуација од спроведувањето на мониторинг програма за контрола на безбедноста на храната.
Потпрограма 3: <i>Воспоставен систем за контрола на безбедноста на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната</i>	Изработени се и издадени 1821 барања за авторизација на производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната од кои: -позитивно решени се 1765 барања, -40 барања со заклучок за запирање на постапка, -16 барања се во процедура, Континуирано решавање на поднесените предмети за авторизација на материјали кои доаѓаат во контакт со храната.
Потпрограма 4: <i>Воспоставен систем за контрола на храна и состојки на храна добиени со иновирани технологии</i>	Воспоставен систем за контрола на храна и состојки на храна добиени со иновирани технологии Поднесени вкупно 25 Барања, од кои позитивно решени 22 барања со Одобренија за храна произведена со иновирани технологии. 3 поднесени барања се во процедура. Решени се и 6 барања кои беа поднесени во 2016 година.
Потпрограма 5: <i>Воспоставен систем за контрола на безбедноста на посебните видови храна и адитиви согласно легислативата на Европската Унија</i>	Поднесени се вкупно 1016 барања за издавање мислење за производи од групата посебни видови храна, од кои 742 за додатоци на исхрана, 244 за храна за посебна нутритивна употреба и 30 за збогатена храна. Издадени се вкупно 583 мислења за усогласеност со националните прописи на производ, од кои 420 за додатоци на исхрана, 146 за храна за посебна нутритивна употреба и 17 за збогатена храна. Издадени се вкупно 146 мислења за неусогласеност со националните прописи на производ, од кои 136 за додатоци на исхрана, 4 за храна за посебна нутритивна употреба и 6 за збогатена храна. Заради необезбедување на документација запрена е постапката за 131 барања за издавање мислење. Во процедура се 156 барања за издавање мислење.
Потпрограма 6: <i>Воспоставен систем за контрола на храна од групата природни минерални</i>	Поднесени се вкупно 29 барања за полнење и ставање во промет на природна минерална, изворска и друга пакувана вода од кои позитивно се решени 23 барања за природна минерална, изворска и друга пакувана вода, едно барање е решено негативно и 5 барања се сеуште во процедура. Решено е и 1 барање за минерална вода кое беше поднесено во 2016 година.

води, изворски води и други пакувани води																
Потпрограма 7: Одобрувања за употреба на здравствени тврдења во комерцијални цели во рекламирање, презентирање и означување на храната	Вкупно 1726 барања за здравствени тврдења се решени во 2017 година од кои 649 барања се позитивно решени, 296 барања се негативно решени, 312 барања се во процедура-дописи, запрени или on-hold барања вкупно решени се 161, вкупно 61 барање е со решение за отфрлање поради немање на здравствени тврдења, 180 барања се со запирање на постапка заради непотполна документација и 67 барања се запрени по барање на странка.															
Потпрограма 8: Програма за официјална контрола / инспекциски надзор	Храна од неживотинско потекло:															
	<table border="1"> <tr> <td>1. Вкупно инспекциски надзори 2017</td> <td>15205</td> </tr> <tr> <td>Редовни</td> <td>8980</td> </tr> <tr> <td>Контролни</td> <td>2306</td> </tr> <tr> <td>Вонредни</td> <td>3919</td> </tr> </table>	1. Вкупно инспекциски надзори 2017	15205	Редовни	8980	Контролни	2306	Вонредни	3919							
1. Вкупно инспекциски надзори 2017	15205															
Редовни	8980															
Контролни	2306															
Вонредни	3919															
	<table border="1"> <tr> <td>2. Вкупно инспекциски мерки</td> <td>2873</td> </tr> <tr> <td>Управни решенија</td> <td>1584</td> </tr> <tr> <td>Едукации</td> <td>1236</td> </tr> <tr> <td>Мандатни казни</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Покани за порамнување</td> <td>42</td> </tr> <tr> <td>Прекршочни пријави</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>Кривични пријави</td> <td>0</td> </tr> </table>	2. Вкупно инспекциски мерки	2873	Управни решенија	1584	Едукации	1236	Мандатни казни	0	Покани за порамнување	42	Прекршочни пријави	11	Кривични пријави	0	
2. Вкупно инспекциски мерки	2873															
Управни решенија	1584															
Едукации	1236															
Мандатни казни	0															
Покани за порамнување	42															
Прекршочни пријави	11															
Кривични пријави	0															
	Ветеринарно јавно здравство:															
	<table border="1"> <tr> <td>1. Вкупно инспекциски надзори 2017</td> <td>15 593</td> </tr> <tr> <td>Редовни</td> <td>13 218</td> </tr> <tr> <td>Контролни</td> <td>1380</td> </tr> <tr> <td>Вонредни</td> <td>995</td> </tr> </table>	1. Вкупно инспекциски надзори 2017	15 593	Редовни	13 218	Контролни	1380	Вонредни	995							
1. Вкупно инспекциски надзори 2017	15 593															
Редовни	13 218															
Контролни	1380															
Вонредни	995															
	<table border="1"> <tr> <td>2. Вкупно инспекциски мерки</td> <td>1437</td> </tr> <tr> <td>Управни решенија</td> <td>1367</td> </tr> <tr> <td>Едукации</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Мандатни казни</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Покани за порамнување</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>Прекршочни пријави</td> <td>6</td> </tr> </table>	2. Вкупно инспекциски мерки	1437	Управни решенија	1367	Едукации	40	Мандатни казни	0	Покани за порамнување	24	Прекршочни пријави	6			
2. Вкупно инспекциски мерки	1437															
Управни решенија	1367															
Едукации	40															
Мандатни казни	0															
Покани за порамнување	24															
Прекршочни пријави	6															

	Кривични пријави	0
Потпрограма 9: <i>Воспоставен капацитет за гранична контрола со системот на ЕУ</i>	<p>Храна од неживотинско потекло: Увезени се 26554 пратки со храна и производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната, се земени 4787 лабораториски мостри.</p> <p>Живи животни и храна од животинско потекло Увезени се вкупно 14.400 пратки со храна од животинско потекло и живи животни. Во транзит прегледани се 3.571 пратка. Од граничните премин, како несоодветни вратени се вкупно 17 пратки, а како небезбедни се уништени 5 пратки. Вкупно се земени 342 лабораториски мостри</p>	
Потпрограма 10: <i>Јакнење на систем за брзо предупредување за опасности од храна</i>	<p>Редовно се постапува по сите добиени нотификации од ЕУ РАСФФ системот за брзо предупредување како со обработка на неделните податоци, направени обработки за 53 неделни извештаи и нивно проследување до Секторот за инспекциски надзор.</p> <p>Исто така се постапува и по нотификациите кои се добиваат преку РАСФФ порталот за небезбедни производи пласирани на пазарот во Република Македонија или произведени во Република Македонија и пласирани на пазарите на земјите од ЕУ. Добиени и реализирани се 7 нотификации од кои една е за производ произведен во Република Македонија и пласирани на пазарите на земјите од ЕУ а 6 се за производи од земјите на ЕУ пласирани на пазарите во Република Македонија.</p>	
Потпрограма 11: <i>Воспоставување и одржување на систем за заштита на потрошувачите</i>	<p>1.Контиуирано е постапувано по пристигнатите преставки (337 преставки)</p> <p>2.Изработени се анализи за потребите на АХВ и заради информирање на јавноста преку медиуми со.</p> <p>-Евалуација на базата податоци од 2016 и нејзино поставување на веб страницата на АХВ</p> <p>-Ажурирање на WEB страната во делот наменет за потрошувачите</p> <p>-Изготвени се извештаи за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставки и предлози и доставени се до МИОА.</p> <p>3.Изготвена и отпечатена во 5000 примероци брошура „Информации поврзани со храната, наменети за потрошувачите,“ и поставена е на веб страницата на АХВ.</p> <p>4.Спроведено е Истражување на етикетите на одредени групи на производи во малопродажната мрежа. Оваа активност се реализираше во соработка со невладиниот сектор /Програма за заштита на потрошувачите 2017/ со Настан на кој се презентираа податоците од истражувањето /Програма за заштита на потрошувачите 2017</p> <p>5.Спроведени се заеднички активности со Одделението за следење на Измами со храна со цел воспоставување на напредни техники на заштита на потрошувачи.</p>	

	<p>6.Спроведени се активности поврзани со работата на „Координативното тело за надзор на пазарот,, 7.Спроведение се активности поврзани со Поглавје 28, Заштита на потрошувачи и здравје 8.Одржани едукативни работилници 15 во градинките и основни училишта со цел подигнување на степенот на познавање на основите на безбедност на храна Истражувањето „Дали потрошувачите го читаат означувањето на храната,, не е реализирано во 2017 година, бидејќи не беше ставено во Планот за јавни набавки за 2017 година /необезбедени средства за јавна набавка/, па затоа е префрлено во 2018 година</p>																												
<p>Потпрограма 12: Воспоставен систем за контрола на производството, прометот и употребата на храната за животни и исхрана на животни</p>	<p>Врз основа на Законот за безбедност на храната за животни ("Службен весник на Република Македонија" број 145/10, 53/11, 1/12, 33/15, 33/15, 149/15 и 53/16) во текот на 2017 година донесени се следните подзаконски акти: -Правилник за начинот на вршење на мониторинг и контрола и начинот на вршење на официјалните контроли и постапките за мониторинг и контрола на резидуи, контаминенти, недозволен супстанции, сировини и производи во храната за животни ("Службен весник на Република Македонија" број 128/17) и -Методологија за спроведување на мониторингот за безбедноста на храната за животните ("Службен весник на Република Македонија" број 128/17)</p>																												
<p>Потпрограма 13: Развој на систем за безбедност и квалитет на храна од животинско потекло согласно ЕУ стандардите и процедурите</p>	<p>1.НАЦИОНАЛНА МОНИТОРИНГ ПРОГРАМА ЗА КОНТРОЛА НА РЕЗИДУИ ОД ВЕТЕРИНАРНО МЕДИЦИНСКИ ПРЕПАРАТИ И КОНТАМИНЕНТИ ВО ЖИВИ ЖИВОТНИ И ХРАНА ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО ЗА 2017 ГОДИНА Согласно Годишниот план за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и сировини од животинско потекло за 2017 година предвидени се вкупно 1366 мостри. Од страна на официјалните ветеринари од Секторот за инспекциски надзор вкупно се земени 1402 мостри.</p> <table border="1" data-bbox="419 1630 1522 2009"> <thead> <tr> <th>Животински вид/ Производ</th> <th>Број на предвидени мостри</th> <th>Број на реализирани мостри</th> <th>Процент на реализација</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Говеда</td> <td>95</td> <td>92</td> <td>96,84%</td> </tr> <tr> <td>Свињи</td> <td>123</td> <td>127</td> <td>103,25%</td> </tr> <tr> <td>Овци / кози</td> <td>197</td> <td>225</td> <td>114,21%</td> </tr> <tr> <td>Живина</td> <td>23</td> <td>24</td> <td>104,35%</td> </tr> <tr> <td>Кравјо млеко</td> <td>375</td> <td>377</td> <td>100,53%</td> </tr> <tr> <td>Овчо млеко</td> <td>93</td> <td>93</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Животински вид/ Производ	Број на предвидени мостри	Број на реализирани мостри	Процент на реализација	Говеда	95	92	96,84%	Свињи	123	127	103,25%	Овци / кози	197	225	114,21%	Живина	23	24	104,35%	Кравјо млеко	375	377	100,53%	Овчо млеко	93	93	100%
Животински вид/ Производ	Број на предвидени мостри	Број на реализирани мостри	Процент на реализација																										
Говеда	95	92	96,84%																										
Свињи	123	127	103,25%																										
Овци / кози	197	225	114,21%																										
Живина	23	24	104,35%																										
Кравјо млеко	375	377	100,53%																										
Овчо млеко	93	93	100%																										

Козјо млеко	45	50	111,11%
Јајца	222	221	99,55%
Мед	70	70	100%
Риба	23	23	100%
Дивеч	100	100	100%
ВКУПНО	1366	1402	102,64%

Во однос на предвиденото, земени се 32 мостри повеќе од предвидениот број на мостри предвидени со мониторинг планот за 2017 година или 2,282%. Од нив, земени се вкупно 9 несоодветни мостри или 0,642%.

Доставени се вкупно 53 известувања за неможност за земање на мостри, или 3,78%. Истите се прераспределени во зависност од можностите за земање на истите во други П.Е на Агенцијата.

Од добиените наоди од тестирања добиени се 25 позитивни наоди на тешки метали и тоа:

Тешки метали	25
Кадмиум	13
Олово	4
Жива	8

Несоодветно мострирање:

Од вкупно земените 1402 мостри, несоодветно мострирани се вкупно 9 мостри, или 0,642%, и како најчест проблем во мострирањето е заокружувањето на друга група на самиот записник, при што од страна на овластената лабораторија тестирањето е извршено врз основа на барањето на официјалниот ветеринар (најчест проблем во 2017 година е испитувањето на диоксини).

2. Програма за официјални контроли на ниво на примарно производство на млеко и исполнување на критериумите за сурово млеко (преструктурирање на одгледувалишта на молзни грла – категоризација на примарни производители на млеко)

До Поткомитетот за земјоделство и рибарство на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Европската Унија и Република Македонија доставен е извештај за преземените активности за доставување на податоци за Регистар на одгледувалишта на молзни грла за различни категории на крварски фарми со повеќе од 5 животни кои пласираат млеко на пазарот.

Во спроведувањето на акциониот план вклучен е и Секторот за здравствена заштита на животните, во однос на категоризација на одгледувалиштата.

Одржани се три еднодневни обуки за официјаните ветеринари во поглед на бараните активности за спроведување на Планот.

Извршени се посети и категоризација на вкупно 242 одгледувалишта на

молзни грла, и тоа:

Категорија	Вкупно	%
I категорија	14	5,785
II категорија	166	68,595
III категорија	62	25,620

Во однос на податоците доставени за 4 – те критериуми за категоризација на примарните производители на млеко, добиени се следните податоци:

	Да	%	Не	%	Вкупно
Хигиенски барања	125	51,653	117	48,347	242
Здравствени барања	242	100	0	0	242
Критериум број на соматски клетки	10	4,132	232	95,868	242
Критериум број на колонии	21	9,502	221	90,498	242

3. Програма за антимикробна отпорност

Согласно обврските од Законот за безбедност на храната донесена е Програма за антимикробна отпорност од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство за периодот 2017 – 2021 година („Службен весник на Република Македонија” бр. 49/17).

Планот за мониторинг на антимикробна отпорност за 2018 година е составен дел од Годишната наредба за извршување на ветеринарните мерки и контроли за заштита на јавното здравство од контаминенти или резидуи кои се пренесуваат од животни или производи од животинско потекло за 2018 година.

4. Преглед на вкупниот број на одобрени објекти и оператори со храна од животинско потекло во Република Македонија заклучно со 31.12.2017 година.

Објекти и оператори со храна од животинско потекло одобрени согласно Закон за ветеринарно јавно здравство и Закон за безбедност на храна (31.12.2017 год)							Вкупно одобрени БОХ во РМ
Секција	Вид на објект	Трајно одобрени	Локализирани	Времено одобрени	Традиционално	Привремено решение за локализирана активност	
0	Објекти со општа Активност	64	/	/	/	/	64
I	Месо од домашни чапункари	20	1	1	/	/	22
II	Месо од живина и зајаци	4	/	/	/	/	4
V	Мелено месо, подготовки од месо, MOM	7	5	/	/	1	13

VI	Производи од месо	37	7	1	/	1	46
VIII	Риба и производи од риба	3	/	/	/	/	3
IX	Свежо млеко и производи од млеко	62	6	1	14	5	88
X	Јајца и производи од јајца	40	26	1	/	/	67
XIII	Обработени желудници, мочни меури и црева	1	/	/	/	/	1
XVI	Мед	13	/	/	/	/	13
XVII	Мешовити производи	1	/	/	/	/	1
	Вкупно:	252	45	4	14	7	322

5. Одобрување на објекти/оператори со храна од животинско потекло за извоз во ЕУ и трети земји

- Изготвени се 52 гаранции за објекти/оператори со храна од животинско потекло за извоз во трети земји кои не се членки на Европската унија,
- Поднесени се седум барања до Европската Комисија за ставање на листа на објекти одобрени за извоз на храна од животинско потекло во земјите-членки на Европската унија од кои 6 се прифатени и објектите се ставени на листата на трети земји кои вршат увоз на пазарите на земјите членки на Европска унија, додека за последната апликација постапката сеуште е во тек.

**Потпрограма 14:
Следење на
измами со храна**

1. Донесени се Процедурата за иницирање на истрага за следење на измама со храна, и Упатството за истраги за следење на измами со храна со креирање на нови документи, обрасци за Заклучок и Извештај.
2. Организиран настан-обука/работилница за информирање на инспекторите во врска со специфичностите на контролите за измами со храна.
3. Воспоставена е тесна соработка со Одделението за заштита на потрошувачи и размена на податоци со истото.
4. Постапено е по една претставка од граѓани од областа на измами со храна која е основана.
5. Креирана е база на податоци за предмети поврзани со измама на храна и постојано се ажурира
6. Континирано се спроведува анализа на појавите и трендовите на измами со храна со реализација на истраги постапување во постапка на истрага и превземање на активности и мерки во инспекциска постапка.

Програма 2: ВЕТЕРИНАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Здравствена заштита и благосостојба на животните

**Потпрограма 1:
Висок степен
здравствена
заштита на
животните на
РМ**

Се обезбеди континуитет во имплементација на Програмите за здравствена заштита на животните (сузбивање и искоренување на болестите: бруцелозата кај овци и кози, туберкулозата кај говедата, бруцелоза кај говедата, трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии – ТСЕ)

Извршени се следните испитувања:

-Бруцелоза овци испитани се 412978 животни од кои позитивни се 448 животни,

-Бруцелоза говеда (заклучно со 31.12.2017) испитани се 158840 животни од кои позитивни се 347 животни, и

-Туберкулоза кај говеда испитани се 174967 животни од кои 45 животни се јавуваат како позитивни.

Спроведена е и проверката на успешноста на вакцинацијата против бруцелоза кај овци и кози со серолошко испитување на вакцинираните животни во период после 25-35 дена од извршената вакцинацијата.

Салмонелоза: Активностите согласно НКПС се спроведуваат согласно предвиден план за работа на Агенција со спроведување на најмалку една официјална контрола и надзор на раширеноста на салмонелозата кај домашната живина (*Gallusgallus*) во одгледувалишта за производство на јајца за исхрана на луѓето;

Антракс – Ентеротоксемија:

Спроведена е превентивна вакцинација против антракс кај коњи, говеда, овци и кози во регионите каде има дистрикти но и во региони кои беа зафатени со поплавите на почетокот на годината. Вакцинирани се 3945 говеда, 69 коњи и 13675 овци и кози.

Извршена е вакцинација на 599268 животни на ентеротоксемија кај овците и козите.

Беснило – Класична чума кај диви свињи:

Реализирана е пролетна и есенска кампања за орална вакцинација на лисиците против беснило при што се дистрибуирани 500,000 + 497.306 мамки со вакцина против болеста беснило кај лисиците, со истовремено спроведување на мониторинг на кампањите за орална вакцинација на лисиците против беснило;

Спроведен е мониторинг на класична чума кај свињите кај дивите свињи;

Спроведени се мерки за зајакнување на системот за надзор на беснило кај лисици и класична чума кај свињите (едукација на

	<p>ветеринарните и ловните друштва);</p> <p>Спроведен е мониторингот на ефикасноста на вакцинацијата против класична чума кај свињите кај домашните свињи.</p> <p>Активноста е спроведена во период кај на 2016 почеток на 2017 година при што се земени мостри од 51 фарма а испитани се 1111 животни од кои 798 се позитивни а 277 негативни и 35 сомнителни. Во однос на сезона 2015/2016 резултатите се подобри за 4%. (во тек е проверка на имунитет 2017/2018).</p> <p>Спроведен е мониторингот на векторите кои пренесуваат заразни болести кај животните.</p> <p>Спроведен е надзор на присуство на болестите ИХН и ВХС во сите регистрирани рибници за производство на пастрмка за добивање на статус на земја слободна од овие болести во аквакултурата.</p> <p>Спроведен е активен надзор на авијарна инфлуенца кај диви птици.</p> <p>Спроведени се активности за подигнување на јавната свест за рано препознавање на симптоми на Болест на јазлеста кожа (дистрибуција на промотивен материјал и кампања во соработка со ветеринарните друштва како и информирање преку веб страната на АХВ). Во период од септември –октомври 2017 спроведени се седум регионални работилници и една дводневна работилница за обука на обучувачи. На регионалните работилници учество зема вкупно 281 лице од кои: 63 официјални ветеринари, 199 доктори по ветеринарна медицина вработени во ветеринарните друштва кои имаат склучен договор со АХВ и 19 советници од Агенцијата за поттикнување и развој на земјоделството</p> <p>Донесени се</p> <ul style="list-style-type: none">-Упатство за воведување на биосигурносни мерки на одгледувалишта на свињи-Упатство за начин и постапка за спроведување на категоризација на одгледувалишта на свињи за здобивање на статус одгледувалиште во кое се применуваат контролирани услови на одгледување на свињи
<p>Потпрограма 2: Воведен систем за благосостојба на животните согласно со ЕУ стандардите и процедурите</p>	<p>Донесени се следниве подзаконски акти :</p> <ul style="list-style-type: none">-Правилник за заштита и благосостојба на животните кои се држат за фармски цели (Службен весник на Република Македонија бр. 3/17). Ревидиран Со новиот правилник се носат и одредби за заштита и благосостојба на пилињата за производство на месо- бројлери кои досега не биле предмет на уредување.-Правилник за заштита и благосостојба на животните за време на превоз (Службен весник на Република Македонија бр. 4/17), со кој се транспонирани одредени делови од регулативата 32005R0001 кои не беа транспонирани целосно и соодветно во националната легислатива.

	<p>Во основните училишта на територијата на град Скопје се спроведе едукативна кампања. Кампањата е организирана како дел од проектот посветен на подигнување на јавната свест во поглед на одговорното сопствеништво на домашните миленици со што како крајна цел е намалување на популацијата на бездомни кучиња. Едукативната кампања е унифицирана кампања на Светската организација за здравствена заштита на животните – ОИЕ, и под покровителство на Кралското здружение за заштита на животните од суровост од Велика Британија (RSPCA) и Регионалниот центар за благосостојба на животните (RAWC).</p> <p>Во 2017 година спроведени се обуки во 9 општини во 17 училишта на македонски јазик а во 5 училишта на албански јазик.</p>
<p>Потпрограма 3: Категоризација, собирање, превезување, отстранување, преработка, употреба и складирање на нуспроизводи од животинско потекло од аспект на здравствената заштита на животните и ветеринарното јавно здравство</p>	<p>Законско уредување</p> <p>Донесени се следните подзаконски акти:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Листа на објекти и/или активности кои треба да бидат одобрени или регистрирани (Службен весник на Република Македонија бр. 3/17). -Правилник за посебните услови кои треба да ги исполнуваат преработените животински протеини и други преработени производи кои можат да се користат како материјал за исхрана на животните во однос на стандардите за преработка, суровините, складирањето, увозот и хигиенските услови како и условите кои треба да ги исполнуваат објектите за производство на храна за домашни миленици и технички објекти и посебните технички услови за храната за домашни миленици и кучешки грицкалицы во однос на суровините, стандардите за преработка и увозот (Службен весник на Република Македонија бр. 35/17) -Правилник за формата, содржината и начинот на поднесување на барање и начинот на регистрација и одобрување на оператори, објекти и погони за нуспроизводи од животинско потекло („Службен весник на Република Македонија” бр. 121/17). -Правилник за дополнување на Правилникот за начинот и постапката за увоз и транзит, начинот и постапката на вршење на проверка и преглед при увоз и транзит на пратка со нуспроизводи од животинско потекло, формата и содржината на ветеринарно-здравствениот сертификат или други документи што ја придружуваат пратката со нуспроизводи од животинско потекло, како и листата на трети земји од кои е одобрен увоз и транзит (“Службен весник на Република Македонија” бр. 121/17) <p>Процеси на регистрација и одобрување</p> <p>Регистрација на 32 објекти и/или активности со нуспроизводи од животинско потекло.</p> <p>Регистрација на 32 правни лица кои вршат увоз на нуспроизводи од</p>

	<p>животинско потекло.</p> <p>Издадени се 6 решенија за одобрување на објект и оператор со нуспроизводи од животинско потекло.</p> <p>Согласно Стратегијата за воспоставување на национален систем за управување со нуспроизводи од животинско потекло, а со цел реализација на одлуките на Владата, Агенцијата за храна и ветеринарство одржа неколку работни состаноци со претставниците на Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерството за финансии, Министерството за економија, Министерството за транспорт и врски и Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство со цел да се прецизираат сите предуслови и барања во однос на законската регулатива кои треба да ги исполни идниот оператор на системот како и со претставниците на операторот со нуспроизводи од животинско потекло АТЕВ Унгарија како заинтересиран иден оператор. По барање на АТЕВ, Одделението за нуспроизводи од животинско потекло изготви и достави неколку документи за количините на генерирани нуспроизводи од животинско потекло за годините 2013, 2014 и 2015 година и тоа:</p> <ul style="list-style-type: none">-Количини на генерирани нуспроизводи од животинско потекло од прехранбената индустрија,-Количини на генерирани нуспроизводи од животинско потекло од примарно производство (фарми), и-Количина на храна наменета за исхрана на луѓе прогласена како нуспроизвод од животинско потекло.-GPS координати на најважните генератори на нуспроизводи од животинско потекло на територијата на Република Македонија.
<p>Потпрограма 4: Извршени надградби и одржување на Системот за Идентификација и Регистрација на животните (СИРЖ) и развој и имплементација на информативниот систем на агенцијата за</p>	<p>Имплементација на модулот за домашни миленици, што вклучува и обука на ветеринарни друштва за користење на модулот и внесување на податоци.</p> <p>Модулот за беснило е изработен и се врши негово тестирање.</p>

<p>храна и ветеринарство (ИСАХВ)</p>																
<p>Потпрограма 5: Воспоставен систем за контрола на производството, прометот и употребата ветеринарно-медицински препарати</p>	<p>Комисијата за ветеринарно - медицински препарати на 18-та, 19-та, 20-та, 21 и 22-та седница одржани во неколку продолженија, разгледа и изготви 63 Решенија за одобрение за ставање во промет на ветеринарно - медицински препарат и кај сите е запазен законскиот рок од 210 дена.</p>															
<p>Потпрограма 6: Воспоставен систем на планови за итни мерки</p>	<p>Донесена Одлука за планови за итни мерки, Донесен план за итни мерки за класична чума кај свињи, Донесен план за итни мерки за авијарна инфлуенца Изготвување на процедура за планови за итни мерки, Формирани НЦКБ и ЛЦКБ (национални и локални центри за контрола на болести кај животните). Реализирана е работилница за ТСЕ (организација на ТАИЕХ); Реализирани се работилници за болести кај риби и изработени документи и надзор на болести кај крап (организација на твининг проект); Извршена е измена и дополнување на Правилник за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура (СВРМ 190/17) во правец на напредно усогласување со легислативата на Европската Унија.</p>															
<p>Потпрограма 7: Воспоставен систем на официјални контроли во делот на здравствена заштита, благосостојба и идентификација и регистрација на животните</p>	<p>1. Вкупно инспекциски надзори</p> <table border="1" data-bbox="464 1552 1278 1686"> <tr> <td>Редовни</td> <td>16509</td> </tr> <tr> <td>Контролни</td> <td>11039</td> </tr> <tr> <td>Вонредни</td> <td>1420</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4050</td> </tr> </table>	Редовни	16509	Контролни	11039	Вонредни	1420		4050	<p>16509</p>						
Редовни	16509															
Контролни	11039															
Вонредни	1420															
	4050															
<p>2. Вкупно инспекциски мерки</p> <table border="1" data-bbox="464 1731 1278 2042"> <tr> <td>Управни решенија</td> <td>2680</td> </tr> <tr> <td>Едукации</td> <td>2155</td> </tr> <tr> <td>Мандатни казни</td> <td>433</td> </tr> <tr> <td>Покани за порамнување</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Прекршочни пријави</td> <td>42</td> </tr> <tr> <td>Кривични пријави</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7</td> </tr> </table>	Управни решенија	2680	Едукации	2155	Мандатни казни	433	Покани за порамнување	28	Прекршочни пријави	42	Кривични пријави	15		7	<p>2680</p>	
Управни решенија	2680															
Едукации	2155															
Мандатни казни	433															
Покани за порамнување	28															
Прекршочни пријави	42															
Кривични пријави	15															
	7															

**Потпрограма 8:
Дополнително
усогласување со
законодавството
на ЕУ од
областите
опфатени со
ветеринарната
политика**

1.Согласно Законот за заштита и благосостојба на животните („Службен весник на РМ“ бр. 149/14, 149/15 и 53/16) донесени се следните подзаконски акти со што е постигнато дополнително усогласување со законодавството на ЕУ:

-Правилник за заштита и благосостојба на животните кои се држат за фармски цели, усогласување со Регулативите на ЕУ 31998L0058 32008L0119 32008L0120 31999L0074 32007L0043 и објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 3/17 од 12.01.2017 година;

-Правилник за заштита и благосостојба на животните за време на превоз, усогласување со Регулативата на ЕУ 32005R0001 и објавено во „Службен весник на РМ“ бр. 4/17 од 13.01.2017 година.

2.Согласно Законот за нус производи од животинско потекло („Службен весник на РМ“ бр. 113/07, 144/14, 149/15 и 53/16) донесени се следните подзаконски акти со што е постигнато дополнително усогласување со законодавството на ЕУ:

-Правилник за посебните услови кои треба да ги исполнуваат преработените животински протеини и други преработени производи кои можат да се користат како материјал за исхрана на животните во однос на стандардите за преработка, суровините, складирањето, увозот и хигиенските услови како и условите кои треба да ги исполнуваат објектите за производство на храна за домашни миленици и технички објекти и посебните технички услови за храната за домашни миленици и кучешки грицкалицы во однос на суровините, стандардите за преработка и увозот, усогласен со Регулативата 32011R0142 и објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 35/2017 од 22.03.2017г.)

-Правилник за начинот на регистрација и одобрување на оператори, објекти и погони за нус производи од животинско потекло, се врши усогласување со Регулативата на ЕУ 32011R0142 - Објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 121 од 04.09.2017 година – реализирана активност.

3.Согласно Законот за ветеринарно здравство („Службен весник на РМ“ бр. 113/07, 24/11, 136/11, 123/12, 154/15 и 53/16) донесени се следните подзаконски акти со што е постигнато дополнително усогласување со законодавството на ЕУ:

-Правилник за изменување на Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на Везикуларна болест кај свињите, усогласен со: 32000D0428 и објавен во „Службен весник на РМ“ бр.34/2017 од 20.03.2017;

-Правилник за начинот и постапката за пријавување на болестите кои задолжително се пријавуваат и Листата на болести кај животните кои задолжително се пријавуваат, усогласен со: 31982L0894 и 32006L0088, и објавен во „Службен весник на РМ“ бр.36/2017 од

23.03.2017

-Правилник за мерки за здравствена заштита на животните во однос на болеста на чвореста кожа, усогласен со Одлуката на ЕУ 32016D2008 и објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 51/2017 од 28.04.2017.

-Правилник за измени и дополнување на Правилникот за услови за ставање во промет на живи животни, се усогласува со директивите на ЕУ: 31990L0425, 31989L0662 и 31992L0119 – Правилникот е објавен пропис во „Службен весник на РМ“ бр. 178 од 06.12.2017 година.

-Правилник за измена на Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии, се врши усогласување со следните регулативи на ЕУ: 32013R0056; 32013R0630; 32014R1148; 32015R0728 32015R1162; 32016R0027 и 32016R1396 - Правилникот е објавен во “Службен весник на РМ” 161/2017 од 10.11.2017 .

-Листа на на животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло кои при увоз и транзит подлежат на проверка од страна на официјален ветеринар на граничен премин, се врши усогласување со Одлуката на ЕУ 32016D1196 Листата е усвоена и објавена во „Службен весник на РМ“ бр. 184 од 15.12.2017 година –

-Решение за изменување на Решението за преземање на безбедносни мерки при увоз и транзит на домашни и диви свињи, семе, јајца и ембриони од свињи, свинско месо, производи и подготовки од свинско месо, други производи кои содржат свинско месо, како и нуспроизводи од свињи заради заштита од внесување на вирусот на африканска свинска чума во Република Македонија, се врши усогласување со Одлуката на ЕУ 32016D2218 - Решението е Објавено во "Службен весник на РМ" 95/2017 од 27.07.2017

-Решение за изменување на Решението за преземање на безбедносни мерки при увоз и транзит на домашни и диви свињи, семе, јајца и ембриони од свињи, свинско месо, производи и подготовки од свинско месо, други производи кои содржат свинско месо, како и нуспроизводи од свињи заради заштита од внесување на вирусот на Африканска свинска чума во Република Македонија, усогласување со Одлуката на ЕУ 32017D1481, е усвоен и објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 138/17 од 02.10.2017

-Правилник за измена и дополнување на Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура, се врши усогласување со Одлуката на ЕУ 32015D1554, е усвоен и објавен во објави во „Службен весник на РМ“ бр. 190/17 од 25.12.2017 година.

-Правилник за измени и дополнувања на Правилникот за мерки

	здравствена заштита на животните во однос на болеста на чвореста кожа (БЧК), се врши усогласување со Одлуката на ЕУ 32017D1178 - Објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 138 од 02.10.2017 година
--	---

Програма 3: ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ КАПАЦИТЕТИ НА АХВ

<p>Потпрограма 1: Зајакнување на човечките ресурси и обезбедување на соодветни услови за работа на вработените во АХВ</p>	<p>Реализирани се набавки за оперативни активности на АХВ од кои посебно се издвојуваат</p> <ul style="list-style-type: none">-Набавени вакцини за животни од видот говеда против болеста на чвореста кожа-Лабораториски услуги за ветеринарно јавно здравство-Лабораториски услуги за здравствена заштита на животните од заразни болести-Лабораториски услуги за мониторинг на безбедноста на храната <p>Реализирани се набавки за обука, едукација и подигнување на јавната свест</p> <ul style="list-style-type: none">-Програма за заштита на потрошувачите изготвување и печатење на информативно едукативни материјали и истражување <p>Реализирани се набавки за унапредување на административниот и операциониот капацитет на АХВ</p> <p>Спроведена е Обука на тимот за одржување на системот за менаџмент со квалитет МКС EN ISO 9001:2015</p> <ul style="list-style-type: none">-Ресертификација согласно стандардот системи за менаџмент со квалитет- барања МКС EN ISO 9001:2015-Утврдување на опасностите и проценка на ризикот за безбедноста и здравјето на работно место <p>Реализирани се набавки за административно техничко функционирање на АХВ</p> <ul style="list-style-type: none">- Одржување на систем на работно време и контрола на пристап на АХВ-Одржување и калибрација на опрема на официјалните ветеринари и државни инспектори на храна-Годишно превентивно одржување на софтверски апликации за гранична инспекција-Годишно превентивно одржување на софтверски апликации-Сервисно одржување на инсталиран софтвер за сметководствени потреби и јавни набавки-Адаптивно одржување на Инсталиран систем на АХВ-Поставена мрежна инфраструктура и соодветна мрежна опрема во ПЕ на АХВ-Набавка на антивирусен софтвер со лиценци-Сервис и одржување на возила-Поправка и одржување на ИТ опрема (HW) вон гарантен рок-Осигурување на лица и возила-Технички преглед на моторни возила за потребите на АХВ-Надградба и одржување на web страната на АХВ
---	---

	-Печатење на материјали и обрасци			
Потпрограма 2: <i>Извршена едукација и стручна надградба на вработените во АХВ</i>		ТАИЕХ обуки		
		Назив	Вид	
			реализирана 2017	
	1	Здравствени барања за промет на животни за зоолошки градини	Експертска мисија	2017
	2	Контрола на инфекции предизвикани од Кампилобактер кај живината	Работилница	2017
	3	Официјални контроли и процедури за увоз на преработени животински протеини	Студиска посета	2017
	4	Управување на безбедноста на храната и благосостојбата на животните во итни ситуации	Експертска мисија	2017
5	Употреба на животински нуспроизводи во храна за исхрана на животни	Експертска мисија	2017	
<p>DG SANTE</p> <p>Во рамки на програмата Подобра обука за побезбедна храна на DG SANTE, во 2017 година организирани се меѓународни обуки на вкупно 18 теми и тоа</p>				

Од вку пно пре двиг ден и 40 обу ки, реа лиз ира ни се 39 обу ки со при сус тво на 52 ли ца, а 1 обу ка не се реа лиз ира пор ади отк ажување учество на номинираниот кандидат.		Име на обуката	Реализирани сесии	Вкупен број на учесници
	1	Здравствена заштита и спречување болести кај пчели	1	2
	2	Систем за аудит и Внатрешен аудит	1	1
	3	Планирање итни мерки и контрола на болести кај животни	1	2
	4	Ветеринарни контроли на граничен премин	2	3
	5	Контрола на контаминенти во храна и добиточна храна	3	5
	6	Адитиви во храна	1	2
	7	Првенција и контрола на антимикробна резистентност (АМР)	2	3
	8	Контрола на движење кај кучиња и мачки	1	1
	9	Општи техники за испитување и контрола на храната кои помагаат за откривање на измама во областа на храната, е-трговија	2	3
	10	Хигиена на храна и флексибилност	6	6
	11	Хигиена на храна на ниво на примарно производство	2	2
	12	НАССР принципи и техники на вршење аудит	1	1
	13	Болест на чвореста кожа	1	3
	14	Ерадикација на болеста беснило кај дивите животни	1	3
	15	ЕУ принципи на општо означување на храната и здравствени тврдења	1	2
	16	Исхрана на животни	4	4
	17	Проценка на ризик	7	7
	18	TRACES	2	2

	<p>ГЕНЕРИЧКИ ОБУКИ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Обуки преку системот за управување со учење (СУУ/LMS)СУУ-4 учесници 2.Обуки преку системот за микроучење- 11 учесници 3.Е-ЛЕАРНИНГ КУРСЕВИ-4 учесници 4.Решавање на проблеми 5.Учење и развој1 обука, 25учесници 6.Комуникациски вештини 1 обука, 31учесници 7.Работење со други 2 обуки, 18учесници 8. Менаџирање и промени 2 обуки, 28учесници 9. Нови закони 3 обуки, 19учесници 10. Нема погрешна врата 1 обука, 14учесници 11. Управување со ризик 2 обуки, 70учесници 12.Организациска култура однесување1 обука, 29учесници 13.Антикорупциски мерки во јавна администрација1 обука, 35 учесници 14. Административно работење 1 обука, 51 учесници
<p>Потпрограма 3: <i>Воспоставен Информациски систем на АХВ -ИСАХВ</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Имплементација на модулот за домашни миленици, што вклучува и обука на ветеринарни друштва за користење на модулот и внесување на податоци. 2.Модулот за беснило е изработен и се врши негово тестирање.кај овците и козите
<p>Потпрограма 4: <i>Одржување на Системот за квалитет и подготовка за ресертификација (ISO 9001)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ресертификација на системот за менаџмент со квалитет ISO 9001:2008 -Посета на обуки за новиот стандард ISO 9001:2015 за сите претставници на тимот за менаџмент со квалитет -Подготовка на Акционен план за транзиција на Систем за квалитет на АХВ, од страна на Менаџерот за квалитет јули, 2018; -Извршено е ревидирање на системската документација согласно барањата на ISO 9001:2015 од страна на Менаџерот за квалитет и замениците менаџери за квалитет, август, 2018; -Спроведена е обука на сите вработени за новите барања на Системот за квалитет 9001:2015 од страна на Менаџерот за квалитет, септември 2017; -Извршено е Усогласување на постоечката документација согласно новите барања на ISO 9001:2015 од страна на сите носители на процеси во текот на годината; -Подготовка на програма и план за интерни проверки од страна на Менаџерот за квалитет, септември 2017; -Спроведени се интерни проверки во АХВ согласно План за интерни проверки во периодот од 01 до 16 ноември, .2017 год.; -Дефиниран е регистар на ризици во рамките на СМК од страна на

	<p>Координатор за ризик, ноември, 2017; -Изготвен е Извештај за споведени интерни проверки во 2017 г. на ниво на АХВ, декември, 2017; -Изготвена е Анализа на задоволство на корисници на услуги на АХВ за 2017 година, декември, 2017 ; -Дефинирани се корективни мерки со носителите на процес на ниво на сектор/одделение за утврдените неусогласености од интерните проверки, декември, 2017; -Спроведени се подготовки за состанокот за преиспитување на врвното раководство, декември, 2017; -Ресертификациската проверка на СМК согласно ISO 9001:2015 е закажана од страна на надворешно сертификациско тело на 12 и 13 февруари, 2018 година.</p>
Потпрограма 5: Акредитација на инспекциски служби според барањето на ISO 17020	Активностите е пренесена во Стратешкиот План 2018-2020
Потпрограма 6: Координација и контрола на лаборатории	<p>1.1 Донесен е План и Програма за аудит на лаборатории во областа на ветеринарното здравство и безбедност на храна.</p> <p>1.2. Спроведен е Аудит на лабораториите согласно Планот и Програмата за аудит на лаборатории во областа на ветеринарното здравство и безбедност на храна (аудит во лабораториите кои имаат договор со АХВ и кои се користат за официјалните контроли): ФВМ – Институт за храна и Ветеринарен Институт , ЈЗУ Институт за Јавно Здравје на РМ , Државна Фито – Санитарна лабораторија и ЦЈЗ Велес (во соработка со преставници од Секторот за инспекциски надзор).</p> <p>2. Ревидирани и и унапредени пакетот упатства од областа на лабораториското испитување за потребите на официјалните контроли</p> <p>2.1. Упатство за координација и комуникација со лаборатории за испитување на храна, храна за животни и здравствена заштита на животните.</p> <p>2.2 Процедура за начинот на доставување на резултати од лабораториски анализи на храна и храна за животни до АХВ</p> <p>2.3 Процедура за доставување на несообразни (позитивни) лабораториски резултати од Секторот за инспекциски надзор до Секторот за проценка и комуникација на ризик (во соработка и за потребите на Секторот за проценка и и комуникација на ризик.</p> <p>3. Учество во регионалниот семинар во Крањ, Словенија „Regional Seminar for OIE National Focal Points for Veterinary Laboratories”.</p> <p>4. Изготвен е елаборат за проектот PRO-Metrofood-RI, Horizon 2020,</p>

	финансиран од Европска Комисија, под водство на Факултетот за земјоделски науки и храна- Скопје и Инститот за јавно здравје Скопје, за деловите кои се во надлежност на Агенцијата за храна и ветеринарство.
<p>Потпрограма 7: Воспоставувањ е на униформност и квалитет во работењето на инспекциските служби</p>	<p>Според Годишниот План за 2017 год. во кој беше дефинирана цел за извршување на Внатрешен Аудит за следење (Follow up internal audit) после извршениот аудит на официјални контроли во Секторот за инспекциски надзор/ Одделението за здравствена заштита на животните. Целта беше утврдување на начинот и времетраењето на корекција на утврдените недоследности, корективни активности и препораки договорени со Раководителите на Сектор/Одделение.</p> <p>Од утврдените 7 (седум) недоследности од кои некои битни, некои помалку битни и потврдени на листите на недоследности од страна на раководителите на Сектор/ Одделение, реализирани се 4 потврдени од страна на раководителите на Сектор/Одделение.</p> <p>Одделението за внатрешна контрола постапило по 8 налози за внатрешна контрола.</p>
<p>Потпрограма 8: Реализација на активностите утврдени со проектните задачи во кои АХВ е носител на проекти (ИПА програми)</p>	<p>АХВ како институција корисник на ИПА помош е обезбедена:</p> <p>1) Набавка на вакцини против беснило: Реализирана е пролетна кампања за орална вакцинација на лисиците против беснило при што дистрибуирани се 500.000 вакцинални мамки; Во рамки на есенската кампања за орална вакцинација на лисиците против беснило набавени се 500.000 вакцинални мамки и истите се дистрибуирани.</p> <p>2) Реализирани се повеќе активностите утврдени во проектните задачи на твининг проектот МК/12/IB/AG/01 – Понатамошно зајакнување на контролните системи на надлежните органи за заштита на здравјето на луѓето, животните и растенијата.</p> <p>Твининг договор Периодот на имплементација на Твининг договорот, чие потпишување се изврши во септември 2016 година, е 18 месеци, а времетраењето на проектот е до јули 2018 година Имплементацијата на проектот започна во јануари 2017 година. Спроведувањето на овој договор се одвива според изготвениот и потпишан Работен план од страна на твининг партнерите, т.е АХВ и Министерството за земјоделство на Р.Италија.</p> <p>II. Во рамки на ИПА ТАИБ 2012, а согласно договорите склучени во 2016 година програмата извршена е набавка на опрема за службени контроли на Агенцијата за храна и ветеринарство и опрема за Граничните инспекциски места Блаце и Табановце, и тоа: Лот 1: - набавка на опрема за спроведување на официјални контроли Лот 3 - набавка на заштитна облека за спроведување официјални</p>

контроли

Лот 4 - набавка на ИТ опрема и мултифункционални уреди:

Лот 5 – набавка на возила:

Лот 6 – набавка на канцелариски мебел:

Лот 7 – набавка на GPS уреди за возила

III. Во рамките на ИПА 2015 од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство како носител, се имплементира проектот „Изградба на објекти на Граничен Премин Блаце за потребите на ветеринарните и фитосанитарните инспекциски служби“.

Во насока на спроведување на активности за отпочнување на изградбата на објекти за ветеринарна и фитосанитарна контрола на ГП Блаце спроведени се следните активности:

- Испратена тендерска документација до Делегација на ЕУ, 13.02.2017
- Испратена проектна задача за договорот за надзор до Делегација на ЕУ, 13.02.2017
- Во април 2017 година се обезбеди одобрение за градба од страна на Министерството за транспорт и врски.
- 04 мај 2017 година по завршениот јавен повик за избор на најповолна понуда, склучен е договор за градба со градежната фирма Изградба од РМ, а во рамки на истиот договор на - 22 март 2017 година склучен е договор за надзор со фирмата Planet S.A
- Доставени се 7 месечни извештаи за напредок и истите се прегледани (СПО, МО)

IV. Во рамки на ИПА 2015 во јули 2017 година потпишан е Договор за набавка на вакцини против болеста беснило. Со договорот предвидено е да се реализираат 4 кампањи за орална вакцинација

- Реализирана е есенска кампања за орална вакцинација на лисиците против беснило при што дистрибуирани се 500.000 вакцинални мамки и притоа

ЕФСА

Агенцијата за храна и ветеринарство (АХВ) потпиша договор со Европската Агенција за безбедност на храната - ЕФСА за реализација на проект за спроведување на истражувања на навиките во исхраната на деца „Поддршка за национални истражувања во исхраната во сообразност со методологијата на ЕУ Мени (шеста поддршка) – Истражувања кај деца“, кој ќе го реализира во соработка со Институтот за јавно здравје. Истражувањата ќе се спроведат согласно европската методологија за ваков вид истражувања. Договорот за отпочнување на проектот е потпишан во декември 2016 година и предвидено е да трае до декември 2021 година. Вредноста на договорот е 110.000, 00 евра. Со проектот ќе бидат опфатени две категории на деца и тоа, деца на возраст 0-3 години (заклучно со 3 години) и деца на возраст 3-9 години

(постари од 3 години до заклучно со 9 полни години).
Со проектот, кој за прв пат ќе се спроведе во земјава, како дел од истражувањето за навиките во исхраната кое ЕФСА го спроведува неколку години во земјите членки на Европската унија, за прв пат, покрај навиките во исхраната во РМ за одредената категорија лица, и македонските традиционални јадења, како дел од националното мени, ќе станат дел од таканареченото ЕУ мени
Спроведувањето на овој проект ќе се одвива според изготвениот акционен план. Во тек е: изготвување на анкетните листови; спремање на водичи за анкетарите; пилот тестирање.

Програми за тековната година 2018, 2019 и 2020 година:

<p>1.12.</p> <p>ПРОГРАМИ</p>	<p>1. Програма: Безбедност на храната и Ветеринарно јавно здравство</p> <p>2. Програма: Ветеринарна здравствена заштита</p> <p>3. Програма: Зајакнување на институционалните капацитети на АХВ</p>
------------------------------	--

2. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

2.1.

А: Оправданост и дизајн на Програмата

<p>Назив на Програмата Безбедност на храната и Ветеринарно Јавно Здравство</p>	<p>Цел на Програмата: Обезбедување интегриран приод во контрола на храната и безбедна храна со висок квалитет; Институционален развој на системот за контрола на храна; Воспоставување на ефикасен систем за проценка и комуникација со ризикот по безбедноста на храната во Република Македонија. Унапредување на научна соработка и комуникација помеѓу АХВ, научните институции, експертите, индустријата и пошироко со ЕФСА, земјите членки на ЕУ итн. Зајакнување на капацитетите за официјална контрола за безбедност и квалитет на храната; Поддршка на прехранбената индустрија во поглед на воспоставување на ЕУ стандардите за безбедност и квалитет</p>
--	--

	<p>на храната.</p> <p>Соодветно собирање и третман на нуспроизводите од животинско потекло со цел да се заштити јавното здравје и да се избегне загадување на животната средина</p> <p>Високи професионални стандарди при употребата на ветеринарно медицински препарати и обезбедување на соодветна здравствена заштита и благосостојба на животните и заштита на јавното здравје</p>
<p>1. Показатели за успех на Програмата:</p> <ul style="list-style-type: none">-Воспоставен научен квалитет и други целни вредности на работата на АХВ, како што се отвореност, транспарентност, независност и одговорност.-Намалување на појавата на болести кои се пренесуваат преку храната.-Зголемена конкурентност на прехранбените производи произведени во РМ на меѓународните пазари-Воспоставен функционален систем за проценка и комуникација со ризикот по безбедноста на храната во Република Македонија.-Намален број на представки од потрошувачите.-Воспоставен функционален систем за комуникација помеѓу АХВ и индустријата, научните институции, експертите, широката јавност и сите останати партнери и заинтересирани страни.	
<p>Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ хоризонтална ☐ вертикална</p>	
<p>Образложение: Програмата Безбедност на храната и ветеринарно јавно здравство произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2018 година (Развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните)</p>	
<p>2. НПАА Поглавје 3.12: Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика</p>	

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа

* **Обезбедување на висок степен за безбедноста на храна и храна за животни и ветеринарно јавно здравство**

Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:

- Зајакнување на воспоставениот функционален систем за контрола на безбедност и квалитетот на храната наменета за исхрана на луѓе и храната за животни и ветеринарното јавно здравство и Понатамошно усогласување на политиките на ЕУ од областа на безбедноста на храната и ветеринарното јавно здравство
- Заштита на интересите на потрошувачите, согласно одредбите од Законот за безбедност на храната и Законот за заштита на потрошувачи
- Воспоставување и градење на стратешка координација со научни институции како независен извор на научни совети и поддршка на научните активности на системот за безбедност на храната
- Одржување и унапредување на животната средина и природата од аспект на ветеринарното здравство (примена на принципите, методите и технологиите за управување со нуспоризводи од животинско потекло)
- Унапредување на системот на контрола и употребата на ветеринарно медицински препарати заради висок степен на заштита на здравјето на животните и луѓето.

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата : Безбедност на храната и ветеринарно јавно здравство

Потпрограма 1 :

Проценка и комуникација на ризик во системот за безбедност на храната

Показател за успешност:

Формирање на централна база на податоци за спроведување на правовремена анализа и превенирање на одделни ризици кои имаат директно или индиректно влијание врз безбедноста на храна и храна за животни.

Воспоставен систем од мрежи со институции/организации кои работат во полето на собирање на податоци во врска со:

- а) конзумирање на храната и изложување на поединци на ризици од конзумирањето на храна
- б) случаи и појава на нови биолошки ризици
- в) случаи на појава на хемиски ризици поврзани со храната

Намален број на претставки (основани) од потрошувачите.

	Намален број на случаи на алиментарни инфекции и интоксикации со храна Намален број на инциденти со храна
Потпрограма 2: <i>Национална мониторинг програма за безбедност на храната</i>	Показател за успешност: Спроведена програма и Извештај од анализата на постигнатите резултати од Националната мониторинг програмата за безбедност на храната во РМ.
Потпрограма 3: <i>Воспоставен систем за контрола на безбедноста на производи наменети за употреба при интензивен мускулен напор, посебно за спортисти</i>	Показател за успешност: Усвоена национална легислатива за безбедност на производите наменети за употреба при интензивен мускулен напор.
Потпрограма 5: <i>Унапреден и хармонизиран со ЕУ систем за контрола на храна произведена со иновирани технологии (novel food)</i>	Показател за успешност: Донесени нови правилници и број на одобрени производи од групата храна произведена со иновирани технологии (novel food)
Потпрограма 5: <i>Преструктурирање унапредување на одгледувалиштата на молзни грла</i>	Показатели на успешност: -Унапредување на квалитетот на сировото млеко (20% од вкупната бројка секоја година) -Унапредување (преструктурирање) на одгледувалиштата на молзни грли (20% од вкупната бројка секоја година)
Потпрограма 6: <i>Висок степен за безбедност храна и храна и храна за животни</i>	Показатели на успешност: -Број на субјекти-оператори со храна и храна за животни со имплементирани системи за безбедност на храна -Намален број на болести предизвикани од храна -Намален број на преставки од потрошувачите -Број на одобрувања за авторизација на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната -Број на одобрени производи храна произведена со иновирани технологии

-Број на издадени мислења за усогласеност со пропишаните посебни законски барања за составот и означувањето на додатоките на исхрана, храната за посебна нутритивна употреба и збогатената храна
-Број на издадени решенија за користење на здравствени тврдења во комерцијални цели во рекламирање, презентирање и означување на храната
-Намалување на бројот на измами со храна

Б: План за спроведување на Програмата: Безбедност на храната и ветеринарно јавно здравство

Потпрограма 1: План за спроведување: *Проценка и комуникација со ризик во системот за безбедност на храната*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД		
					I година	II година	III година	I година	II година	III година
1. Воспоставување на научни мрежи на АХВ	Сектор за проценка и комуникација на ризик Национален совет за безбедност на храна и храна за животни, научни панели,	Научни и научно образовни институции и јавно здравствени установи/организации од релевантните области на безбедност на храна и храна за животни.	05/2018	12/2020	2	2	2	600.000 Програма 10	600.000 Програма 10	600.000 Програма 10
2. Воспоставување на Систем за проценка на ризици во соработка со научни институции	АХВ	Научни и научно образовни институции и јавно здравствени установи/организации од релевантните области на безбедност на храна и храна за животни.	05/2018	12/2020				400.000 Програма 10	400.000 Програма 10	400.000 Програма 10
3. Воспоставување на база на податоци на научни експерти	АХВ	Упатства и препораки од СЗО, ЕФСА, КАК ИПА Претпристапна Програма на ЕФСА,	05/2017	12/2020				Програма 10	Програма 10	Програма 10

4. Усвојување на Стратегијата за комуникации од страна на Владата на РМ	АХВ	МЗ, МЗШВ, ИЈЗ, Институции и јавно здравствени установи/организации од релевантните области на безбедност на храна и храна за животни, Стопански комори, ОПМ и др.	01/2018	12/2020				Програма 10	Програма 10	Програма 10
Вкупно активности во I година: 4								1.000.000.00		
Вкупно активности во II година: 4								1.000.000.00		
Вкупно активности во III година: 4								1.000.000.00		
Вкупно за Потпрограма 1: 12								3.000.000.00		

Потпрограма 2: План за спроведување: Мониторинг програми за безбедност на храната

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1.1. Мониторинг на микробиолошки критериуми за безбедност на храната	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки				208.000 Програма 30		

12. Мониторинг со детектирање на резидуи од пестициди во однос на максимално дозволени количества во зеленчук овошје и нивни преработки .	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			1.237.500 Програма 30		
13. Мониторинг со детектирање на тешки метали во одредени видови на прехранбени производи	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			319.500 270.000 Програма 30		
14. Мониторинг со детектирање на микотоксини во одредени видови на прехранбени производи	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			720.000 Програма 30		
15. Мониторинг на материјали кои доаѓаат во контакт со храната	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			222.750 Програма 30		
16. Мониторинг во однос на утврдување на присуството на ГМО храна	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			337.500 Програма 30		
17. Мониторинг на производи од органско производство во Република Македонија	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			283.950 Програма 30		

18.Мониторинг со определување на максимално дозволени количества на пестициди или метаболити на пестициди во преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			787.500 Програма 30		
1.9.Оперативни трошоци	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			113.300 Програма 30		
2.Програма за контрола и превентива на одделни физички хемиски и биолошки опасности во определени видови или категории на храна	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки			1800000 Програма3 0		
Вкупно активности во I година:7								6.300.000		
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно за Потпрограма 2:7								6.300.000		

Потпрограма 3: План за спроведување: *Воспоставен систем за контрола на безбедноста на производи наменети за употреба при интензивен мускулен напор, посебно за спортисти*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Анализа на достапната легислатива за наведената област на уредување и утврдување на состојбата во Република Македонија	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
2. Изработка на национална легислатива за одобрување и контрола на безбедноста на производи наменети за употреба при интензивен напор посебно за спортисти	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
3. Воспоставување на систем на контрола на безбедноста на производи наменети за употреба при интензивен напор посебно за спортисти	Сектор за храна од неживотинско потекло		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
Вкупно активности во I година: 3											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 3: 2											

Потпрограма 5: План за спроведување: *Унапреден и хармонизиран со ЕУ систем за контрола на храна произведена со иновирани технологии (novel food)*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III Година	
1. Анализа на достапната легислатива за наведената област на уредување и утврдување на состојбата во Република Македонија	Сектор за нови прехранбени технологии		01/2018	12/2018	1				Програма 10		
2. Изработка на легислатива за одобрување и контрола на храна произведена со иновирани технологии (novel food)	Сектор за нови прехранбени технологии		01/2018	12/2018					Програма 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 4: 2											

Потпрограма 5: План за спроведување: *Преструктурирање унапредување на одгледувалишата на молзни грла*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД		
					I година	II година	III година	I година	II година	III година
1. Мониторинг на микробиолошки критериуми за безбедност на храната – критериумите за сирово млеко	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2016	12/2020	2+70 СИН	2+70 СИН	2+70 СИН	1300.000 Програма 40	10.000.000 Програма 40	2.000.000 Програма 10
2. Официјални контроли на преструктурирање на одгледувалишата на молзни грла	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2017	12/2020	2+70 СИН	2+70 СИН	2+70 СИН	Програма 10	Програма 10	Програма 10
Вкупно активности во I година: 2								1.300.000		
Вкупно активности во II година: 2								10.000.000		
Вкупно активности во III година: 2								2.000.000		
Вкупно за Потпрограма 5: 6								13.300.000		

Потпрограма 6: План за спроведување: *Висок степен на безбедност на храна и храна за животни во РМ*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Систем за контрола на безбедноста на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната	Сектор за храна од неживотинско потекло	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
2. Унапреден и хармонизиран со ЕУ систем за контрола на природни минерални води, изворски води и други пакувани води	Сектор за нови прехранбени технологии	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
3. Систем за контрола на безбедноста на посебните видови храна и адитиви согласно европската легислатива	Сектор за храна од неживотинско потекло	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
4. Систем за контрола на употребата на здравствени тврдења во комерцијални цели во рекламирање, презентирање и означување на храната	Сектор за храна од неживотинско потекло	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
5. Систем за брзо предупредување за опасности од храна	Сектор за проценка и комуникација на ризик		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
6. Воспоставен апликативен софтвер за RASFF	Сектор за проценка и комуникација на ризик		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10

7.Истражување- Дали потрошувачите во Република Македонија го читаат означувањето/декларација, етикета/ на храната	ССП Одделение за заштита на потрошувачите		04/2018	06/2018	Постоечки			400.000 Програма 10		
8.Програма за заштита на потрошувачите за периодот 2017-2018 - Едукација на потрошувачите - Изготвување на публикации - Медиумска промоција - Истражувања	ССП Одделение за заштита на потрошувачите		01/2018	12/2018	Постоечки			500.000 Програма 10		
9.Дефинирање на активности за донесување на Програма за заштита на потрошувачите за периодот 2019-2020 година и реализирање на активностите од Програмата	ССП Одделение за заштита на потрошувачите		01/2018	12/2020	Постоечки			550.000 Програма 10	550.000 Програма 10	
10.Трибини, настани, изготвување на содржини за медиуми, кампањи	ССП Одделение за заштита на потрошувачите		01/2018	12/2020	Постоечки			Програма 10	Програма 10	Програма 10
11.Изготвување на контролна програма базирана на анализа на ризик во областа на храната за животни.	Сектор за ветеринарно јавно здравство		03/2018	03/2019	Постоечки			Програма 10	Програма 10	Програма 10
12.Креирање и печатење на брошури/упатства за бизнис операторите за храна за животни	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2018	12/2018	Постоечки			70.000 Програма 10		
13.Мониторинг програма за безбедност на храна за животни	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2018	12/2020	Постоечки			2.200.000 1.600.000 600.000 Програма 40	2.700.000 2.100.000 600.000 Програма 40	3.500.000 2.800.000 600.000 Програма 40
14. Систем за безбедност и квалитет на храна од животинско	Сектор за ветеринарно		01/2018	12/2020	Постоечки			Програма 10	Програма 10	Програма 10

потекло согласно ЕУ стандардите и процедурите	јавно здравство									
15. Годишен план за мониторинг на резидуи и недозволен супстанции кај живи животни, производи и суровини од животинско потекло	Сектор за ветеринарно јавно здравство	Проект CAPACITY BUILDING OF THE VETERINARY SERVICE FOR IMPLEMENTATION OF EU ACQUIS Ref.: EuropeAid/124586/C/SE R/MK	01/2018	12/2020	2 + 40 СИН			18.000 .000 ----- 15.000 .000 ----- 3.000. 000	21.000 .000 ----- 17. 000.000 ----- 3.000. 000	24.000 .000 ----- 19.000 .000 ----- 3.000. 000
16. Мониторинг контрола за микробиолошки критериуми за храна	Сектор за ветеринарно јавно здравство	Проект CAPACITY BUILDING OF THE VETERINARY SERVICE FOR IMPLEMENTATION OF EU ACQUIS Ref.: EuropeAid/124586/C/SE R/MK	01/2018	12/2020	2 + 40 СИН			1.500 .000 ----- 1.000 .000 ----- 500.000	1.700 .000 ----- 1.200 .000 ----- 500.000	2.000 .000 ----- 1.500 .000 ----- 500.000
17. Имплементација на барањата за квалитет на храната од животинско потекло	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2017	12/2020	2 + 40 СИН			1.000 .000 ----- 500.000 ----- 500.000	1.500 .000 ----- 1.000 .000 ----- 500.000	1.500 .000 ----- 1.000 .000 ----- 500.000
18. Мониторинг на антиминобна резистентност	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2018	12/2020	2 + 40 СИН			1.000 .000 ----- ----- -----	1.500 .000 ----- ----- -----	1.500 .000 ----- ----- -----
19. Креирање и печатење на брошури/упатства за бизнис операторите со храна од животинско потекло	Сектор за ветеринарно јавно здравство		01/2018	12/2018	Постоечки			90.000 ----- ----- -----	----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----
20. Подготовка на база податоци кои се однесуваат на измамите со храна, ажурирање и анализа на	Одделението за следење на измами со храна		01/2018	12/2018	Постоечки			----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----	----- ----- ----- -----

истата										
21. Утврдување и следење на безбедноста и хигиенската исправност на нуспроизводите од животинско потекло	Сектор за ветеринарно јавно здравство	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	3+1+10 СИН	3+1+10 СИН	3+1+10 СИН	800.000 500.000 300.000	800.000 500.000 300.000	800.000 500.000 300.000
22. Креирање и печатење на брошури/упатства за бизнис операторите нуспроизводи од животинско потекло	Сектор за ветеринарно јавно здравство	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	3			70.000		
23. Креирање и печатење на брошури/упатства за бизнис операторите ВМП	Сектор за ветеринарно јавно здравство	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	4			70.000.000		
Вкупно активности во I година: 22								25.200.000.		
Вкупно активности во II година: 10								30.250.000		
Вкупно активности во III година: 9								33.850.000		
Вкупно за Потпрограма 6: 41								89.300.000		

2. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

2.1.

А: Оправданост и дизајн на Програмата

Назив на Програмата: Ветеринарна здравствена заштита	Цел на Програмата: Со програмата се обезбедува основа и јасни насоки за воведување и примена на високите стандарди на ЕУ во РМ од областа на здравствената заштита и благосостојбата на животните, обезбедување на безбедна храна од животинско потекло, заштита на животната средина од загадување со отпад од животинско потекло на ефикасен и економски прифатлив начин
Показатели за успех на Програмата: <ol style="list-style-type: none">1. Намалување на бројот на заболени животни согласно предвидувањата на програмата2. Намалување на бројот на заболени луѓе во случај на зоонози3. Спречен внес на заразни болести при увозот на живи животни и производи од животински потекло4. Апсолутен број на идентификувани животни (говеда, овци и кози, свињи, пчели, домашни миленици-кучиња и мачки, аквакултура) и регистрирање одгледувалишта на идентификуваните животни како и ефикасен систем за контрола на движењето на животните5. Република Македонија е на листа на земји одобрени за извоз на свежо свинско месо и живи риби од групата салмониди6. Република Македонија има добиено статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ хоризонтална ☐ вертикална	

Образложение: Програмата „Ветеринарна здравствена заштита“ произлегува од: Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2018 година (развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните)

2. НПАА Поглавје 3.12: Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

- * Унапредување на здравствена заштита и благосостојбата на животните
Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:
- Обезбедување на висок степен на здравствена заштита на животните од заразни и други болести што подразбира следење и спречување на појава на нови болести во земјата кај животните и зоозите кај луѓето, соодветна контрола и надзор на болестите кои се присутни во земјата со постепено намалување на преваленцијата до постигнување на статус на земјата или одредени региони како официјално слободни од болести кај животните, заштита на јавното здравје од болестите кои потекнуваат или се поврзани со животните (зоозии, вектор преносливи болести и алиментарни инфекции и интоксикации), одржување на систем на контрола, надзор и спремност за сузбивање и искоренување на особено опасни заразни болести
- Воспоставување и одржување на систем на благосостојба и заштита на животни при нивното одгледување во фармски услови, во текот на нивниот превоз, за време на нивно колење, благосостојба на бездомни животни, животните во зоолошките градини и експерименталните животни
- Обезбедување на извоз на свежо свинско месо и живи риби од групата салмониди
- Добивање на статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата - Ветеринарна здравствена заштита

Потпрограма 1:

Унапредување на статсот на РМ во однос на извозот на храна од животинско потекло во ЕУ (добивање на статус за извоз на свинско месо во ЕУ)

Показател за успешност:

Република Македонија е на листата на трети земји одобрени за извоз во ЕУ за свежо свинско месо

<p>Потпрограма 2: <i>Добивање на статус за извоз на жива риба (група салмониди) во ЕУ</i></p>	<p>Показател за успешност: Република Македонија е на листата на трети земји одобрени за извоз во ЕУ на жива риба (група салмониди)</p>
<p>Потпрограма 3: <i>Промена на статусот на земјата, односно унапредување на статусот на РМ во однос на ТСЕ од сегашен статус „непознато“ во статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ.</i></p>	<p>Показател за успешност: Република Македонија е со статус земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ</p>
<p>Потпрограма 4: <i>Висок степен здравствена заштита и благосостојба на животните и ветеринарното јавно здравство во РМ</i></p>	<p>Показател за успешност: Активност 1: Здравствена заштита на животните -Намалување на апсолутен број на заболени животни и подобра опфатеност на животни и одгледувалиштата со непознат здравствен статус во однос на претходната година; -Намалување на бојот на заболени луѓе од (зоонози) -Степен на спроведување на Годишната наредба (Број на испитани сомнителни случаи на животни на некоја заразна болест на територијата на Република Македонија; Спроведени вакцинална кампања; Резултати од спроведен мониторинг и надзор на болести; Активност 2: Заштита и благосостојба на животните -Степен на реализирани контроли на одгледувалишта во однос на благосостојбата на животните со 20% зголемување на бројот до оптималниот број, -Вкупен број на регистрирани прифатилишта за кучиња скитници до оптималниот проценет број, -Број на регистрирани превозници и превозни средства за живи животни, Активност 3: Систем на планови за итни мерки</p>

-Број на донесени правилници, планови за итни мерки и оперативни прирачници (во однос на вкупниот број планови и прирашници);
-Број на спроведени симулациони вежби (најмалку 1 годишно)

Б: План за спроведување на Програмата: Ветеринарна здравствена заштита

Потпрограма 1: План за спроведување: Унапредување на статусот на РМ во однос на извозот на храна од животинско потекло (свинско месо)

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Воспоставување на програма за надзор на болести кај свињите во однос на барањата на ЕУ	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
1.1 Програма за надзор на класична чума кај свињите	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				1.750.000*	1.750.000	1.750.000
1.2 Програма за надзор на африканска чума кај свињите	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				0	10.750.000	10.750.000

1.3 Програма за надзор на везикуларен стоматитис кај свињите	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Посто ечки			0	10.750 .000	10.750. 000
Вкупно активности во I година: 3								1.750.000		
Вкупно активности во II година: 3								1.750.000		
Вкупно активности во III година: 3										
Вкупно за Потпрограма 1: 9								3.500.000		

*финансиските средства од потпрограмата 1 се истите наведени во точка од Потпрограма 1.1.1 Болести кај свињите

Потпрограма 2: План за спроведување: Унапредување на статусот на РМ во однос на извозот на животни во ЕУ (жива риба од групата салмониди)

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I Година	II Година	III Година	
1. Воспоставување на програма за надзор на болести кај аквакултурата	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
2. Мониторинг на здравствениот статус жива риба од групата салмониди и циприниди	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				6.000.000	9.000.000	9.000.000
Вкупно активности во I година: 2									6.000.000		
Вкупно активности во II година: 2									9.000.000		
Вкупно активности во III година: 2									9.000.000		
Вкупно за Потпрограма 2:6									24.000.000		

*финансиските средства од потпрограмата 1 се истите наведени во точка од Потпрограма 1.1.8 Болести кај риби

Потпрограма 3: План за спроведување: Добивање на статус на земја со незначителен ризик во однос на ТСЕ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I Година	II година	III Година	
1. Воспоставување на програма за надзор на ТСЕ	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки				Програма 10	Програма 10	Програма 10
11. Мониторинг на ТСЕ кај говедата	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2020	Постоечки					15.000.000	15.000.000
Вкупно активности во I година: 2									10.000.000		
Вкупно активности во II година: 2									15.000.000		
Вкупно активности во III година: 2									15.000.000		
Вкупно за Потпрограма 3: 6									40.000.000		

*финансиските средства од потпрограмата 1 се истите наведени во точка од Потпрограма 1.1.10 болести кај говедата

Потпрограма 4: План за спроведување: *Висок степен здравствена заштита и благосостојба на животните и ветеринарното јавно здравство во РМ*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1.1 Континуитет во имплементација на Програмите за здравствена заштита на животните	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
1.1.1 Болести кај свињите									1.750.000* Програма 20		
1.1.2 Болести кај живината									6.500.000 Програма 20		
1.1.3 Болести кај копитарите									2.500.000 Програма 20		
1.1.4 Болести кај пчелите									600.000		
1.1.5 Надзор и контрола на вектори									500.000 Програма 20		
1.1.6 Болести кај дивеч и дивите животни									3.600.000 Програма 20		
1.1.7 Болести кај куќиња									100.000 Програма 20		
1.1.8 Болести кај рибите									6.000.000* Програма 20		

1.1.9 Болести кај овците и козите								84.641.000 Програма 20		
1.1.10 Болести кај говедата								98.850.000* Програма 20		
1.1.11 Надоместок за заклани еутаниризрани животни								30.000.000 Програма 20		
1.1.11 ДДД								1.000.000 Програма 20		
1.1.12 Дијагностика и превентивни мерки за сузбивање на особено опасни болести и болести од економски интерес за државата согласно член 49 од Законот за ветеринарно здравство, а кои не се предвидени со Годишната наредба за здравствена заштита на животните	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии		01/2018	12/2018	Постоечки		1.500.000 Програма 20		
1.1.13 Надзор на особено опасни болести и болести од економски интерес за државата согласно член 49 од Законот за ветеринарно здравство	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	за	01/2018	12/2018			4.000.000 Програма 20		
1.1.14 Попис на Говеда и коњи	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	за	01/2018	12/2018			5.000.000 Програма 20		
1.1.15 Набавка на средства за подобра подготвеност и ефикасност во случај на појава на особено опасни заразни болести	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	за	01/2018	12/2018			5.000.000 Програма 20		

1.1.16 Набавка на средства за идентификација на домашни миленици	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2018				18.000.000 Програма 20	
1.1.17 Набавка на вакцина за бруцелоза кај мали преживари	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2018				5.000.000 Програма 20	
2.1 Проценка на моменталната состојба во доменот на благосостојбата на животните (со исклучок на кучињата).	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2018				донатори	
2.2 Изработка на план и спроведување на кампања за подигање на свеста на сите заинтересирани страни од аспект на благосостојба на животните (ветеринарни практичари, фармери, вработени во кланици, транспортери, Одржување семинари и издавање брошури)	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните	Министерство за финансии	01/2018	12/2018				донатори	
3.1 Донесување на оперативен прирачник за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите	Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните, АХВ	Центар за управување со кризи	01/2018	12/2018				Програма 10	
3.2 Опременување на НЦКБ и ЛЦКБ	Сектор за здравствена заштита и		01/2018	12/2018				ИРА	

	благосостојба на животните, АХВ								
Вкупно активности во I година: 3								274.541.000	
Вкупно активности во II година:									
Вкупно активности во III година:									
Вкупно за Потпрограма 4: 3								274.541.000	

<p>* Зајакнување на институционалните капацитети на Агенцијата за храна и ветеринарство <i>Во функција на наведениот приоритет се развиваат следните цели:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Унапредување на квалитетот, ефективноста и ефикасноста на работењето на АХВ и постигнување на унифицираност во работата на инспекторите за храна и официјалните ветеринари при спроведување на националното законодавство усогласено со ЕУ законодавството - Континуирано унапредување на материјално техничките средства за спроведување на официјалните контроли и подобрување на квалитетот на официјалните контроли - Воспоставување и одржување на системи на управување со квалитетот според ИСО и други стандарди - Реализација на активностите утврдени во планирани и тековни проекти, а кои се однесуваат на јакнење на капацитетите и квалитетот на работењето на вработените во АХВ (прилог листа на проекти (тековни и планирани)) 	
<p>Очекувани резултати (компоненти) од Програмата : Зајакнување на институционалните капацитети на Агенцијата за храна и ветеринарство</p>	
<p>Потпрограма 1: <i>Зајакнување на човечките ресурси и обезбедување на соодветни услови за работа на вработените во АХВ</i></p>	<p>Показател за успешност Подобра ефикасност и ефективност во извршување на работните задачи на вработените. Опремени инспектори за соодветна контрола на теренот.</p>
<p>Потпрограма 2: <i>Извршена едукација и стручна надградба на вработените во АХВ</i></p>	<p>Показател за успешност Унифицираност во работата на инспекторите и усогласеност со ЕУ законодавството во поглед на официјалната контрола Подобра ефикасност и ефективност во извршување на работните задачи на вработените на АХВ</p>
<p>Потпрограма 3: <i>Воспоставен Информациски систем на АХВ –ИСАХВ</i></p>	<p>Показател за успешност Електронско водење на податоци и поднесување на извештаи од инспекциски надзор со што ќе се обезбедни</p>

	ефикасно и ефективно работење
Потпрограма 4: <i>Одржување на Системот за квалитет и подготовка за ресертификација (ISO 9001) Акредитација на инспекциски служби според барањето на ISO 17020</i>	Показател на успешност Ресертифициран Систем за квалитет според барањата на ИСО 9001 2015 од страна на надворешно сертификациско тело Акредитирани одделенија на Секторот за инспекциски надзор (ПЕ Скопје и ГП Богородица)
Потпрограма 5: <i>Систем на координација и контрола на лаборатории</i>	Показател на успешност Број на извршени аудита на лаборатории Воспоставена мрежа на национални референт лаборатории
Потпрограма 6: <i>Воспоставување на униформност и квалитет во работењето на инспекциските служби</i>	Показател на успешност Број на извршени аудит контроли Намалување на бројот на утврдените системски несообразности
Потпрограма 7: <i>Реализација на активностите утврдени со проектните задачи во кои АХВ е носител на проекти (ИПА програми)</i>	Показател на успешност -Број на одобрени извештаи според проектната задача -Број на реализирани проекти согласно склучени договори
Потпрограма 8: <i>Понатамошно усвојување на законодавството од областа на ветеринарното здравство и безбедноста на храната</i>	Показатели на успешност: Број на донесени акти усогласени со законодавството на ЕУ од превидените со НПАА – Поглавје 12 (% на реализација)
Потпрограма 9: <i>Воспоставување на Codex структура во рамките на Агенција за храна и ветеринарство и спроведување на проект на ЕФСА</i>	Показатели на успешност: Составување на постапки и утврдување на структурата на сите заинтересирани страни во процесот Добивање на податоци за одредена категорија популација(мали деца) во однос на порциите на исхрана

Б: План за спроведување на Програмата: Зајакнување на институционалните капацитети на Агенцијата за храна и

ветеринарство

Потпрограма 1: План за спроведување: *Зајакнување на човечките ресурси и обезбедување на соодветни услови за работа на вработените во АХВ*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/го дина)	Крај (месец/го дина)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Обезбедување на соодветен број на инспектори и други вработени	АХВ		05/2018	12/2020	1+1 СНПТ				Програма а 10		
2. Набавка на потребна опрема за инспектори и други вработени	АХВ		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма а 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година: 1											
Вкупно активности во III година: 1											
Вкупно за Потпрограма 1: 4											

Потпрограма 2: План за спроведување: *Извршена едукација и стручна надградба на вработените во АХВ*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/г одина)	Крај (месец/г одина)	Човечки			Финансиски МКД			
					I Година	II година	III година	I Година	II година	III година	
1 Едукација и стручна надградба на вработените во АХВ	АХВ	EFSA, IPA, DG SANCO, TAIEХ	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
1 Едукација и стручна надградба на вработените во АХВ – Сопствена и МИОА	АХВ		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 2: 2											

Потпрограма 3: План за спроведување: *Воспоставен Информациски систем на АХВ –ИСАХВ*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/го дина)	Крај (месец/го дина)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Одржување и надградба на ИТ системот и ИСАХВ во централа	Сектор за општи и административни работи		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
2. Одржување на системот и поврзување на ИСАХВ во Подрачните единици	Сектор за општи и административни работи		01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 3: 2											

Потпрограма 4: План за спроведување: Системи за квалитет

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/го дина)	Крај (месец/го дина)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1.Ресертификација на Системот за квалитет на АХВ според барањата на ИСО 9001 : 2015	Државен советник, Сектор за стручна поддршка		09/2017	01/2018	Постоечки				300.000 Програма 10	150.000 Програма 10	150.000 Програма 10
2. Прва надзорна проверка на СМК согласно барањата на ISO 9001 : 2015	Државен советник, Сектор за стручна поддршка			01/2019	Постоечки				Програма 10		
3. Втора надзорна проверка на СМК согласно барањата на ISO 9001 : 2015	Државен советник, Сектор за стручна поддршка			01/2020	Постоечки				Програма 10		
4.1 Воспоставување на стандардот ИСО 17020 во Секторот за инспекциски надзор	Сектор за инспекциски надзор				Постоечки				Програма 10		

4.11. Оцена за акредитација на инспекциски служби	Државен советник, Сектор за стручна поддршка,	Сертификациско тело	09/2017	12/2018	Постоечки			Програма 10		
4.22. Одлука за акредитација на инспекциски служби	Државен советник, Сектор за стручна поддршка,	Сертификациско тело	09/2017	12/2018	Постоечки			Програма 10		
Вкупно активности во I година: 4								300.000		
Вкупно активности во II година: 1								150.000		
Вкупно активности во III година: 1								150.000		
Вкупно за Потпрограма 4: 6								600.000		

Потпрограма 5: План за спроведување: *Координација и контрола на лаборатории*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/го дина)	Крај (месец/го дина)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Аудит на лабораториите за испитување на храната кои се назначени со договор од страна на АХВ.	Сектор за стручна поддршка Оддел за координација и контрола на лаборатории	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
2. Назначување на Национални Референти Лаборатории	Сектор за стручна поддршка Оддел за координација и контрола на лаборатории	Министерство за финансии	01/2018	12/2018	Постоечки				Програма 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 5: 2											

Потпрограма 6: План за спроведување: *Воспоставување на униформност и квалитет во работењето на инспекциските служби*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Вршење аудит на официјални контроли	Одделение за внатрешна контрола и аудит Внатрешни аудитори и овластени внатрешни аудитори		01/2018	01/2018	Постоечки				Програма 10		
2. Вршење на внатрешна контрола во организациони единици на АХВ	Одделение за внатрешна контрола и аудит Внатрешни аудитори и овластени внатрешни аудитори		01/2018	01/2018	Постоечки				Програма 10		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 6:2											

Потпрограма 7: План за спроведување: *Реализација на активностите утврдени со проектните задачи во кои АХВ е носител на проекти (ИПА програми)*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Зајакнување на капацитетите на службите надлежни за безбедносот на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика	Договорниот контрактор со ДЕУ /МФ- ЦФСД, АХВ, МШЗВ – ФУ и ДИЗ/	ДЕУ	6/2018	12/2019	Постоечки				1.100.000		
2. Обезбедување на вакцини против беснило	Договорниот контрактор со ДЕУ /МФ – ЦФСД, АХВ/	ДЕУ	9/2017	6/2019	Постоечки				900.000		
3. Изградба на простории за ветеринарните и фитосанитарните инспекциски служби на граничен премин Блаце	Договорниот контрактор со ДЕУ /МФ – ЦФСД, АХВ, МШЗВ – ФУ и ДИЗ/	ДЕУ	6/2017	6/2018	Постоечки				650.000		
4. Надзор на изградбата на просториите за ветеринарните и фитосанитарните инспекциски служби на граничен премин Блаце	Договорниот контрактор со ДЕУ /МФ – ЦФСД, АХВ, МШЗВ – ФУ и ДИЗ/	ДЕУ	6/2017	6/2018	Постоечки				100.000		
Вкупно активности во I година: 4									2.750.000		
Вкупно активности во II година: 2											
Вкупно активности во III година: 1											
Вкупно за Потпрограма 7: 7									2.750.000		

Потпрограма 8: План за спроведување: *Понатамошно усвојување на законодавството од областа на ветеринарното здравство и безбедноста на храната*

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/го дина)	Крај (месец/годи на)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Донесување на рамковно законодавство усогласено со новата стратегија на Европската Унија за здравствена заштита на животните (2007-2013), под мотото "Подобро да се спречи отколку да се лечи"	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП,	10/2017	12/2018	Посто ечки				Програм а 10		
2. Донесување на подзаконски акти усогласени со Законодавството на ЕУ (објавено во Службен весник на ЕУ) 2015 - 2017 година	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП, СЗ	01/2016	12/2018	Посто ечки				Програм а 10		
3. Донесување на национално законодавство усогласено со новата Регулатива на ЕУ 2017/625 (официјални контроли)	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП,	01/2017	12/2018	Посто ечки				ПРОГРА МА 10		
4. Донесување на подзаконски акти кои произлегуваат од новодонесениот Закон за безбедност на храната	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП, СЗ	01/2019	12/2020	Посто ечки				ПРОГРА МА 10		
Вкупно активности во I година: 3											
Вкупно активности во II година: 1											
Вкупно активности во III година: 1											
Вкупно за Потпрограма 8: 4											

Потпрограма 9: План за спроведување: Воспоставување на Codex структура во рамките на Агенција за храна и ветеринарство и спроведување на проект на ЕФСА

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски МКД			
					I година	II година	III година	I година	II година	III година	
1. Воспоставување на Codex структура во рамките на Агенција за храна и ветеринарство	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП,	10/2017	12/2018	Постоечки				Донација		
2. Спроведување на проект во рамките на ЕФСА – Истражување за исхрана на национално ниво	Сектор за ЕУ и меѓународна соработка	Сектори АХВ, СЕП, СЗ	01/2017	12/2018	Постоечки				Донација		
Вкупно активности во I година: 2											
Вкупно активности во II година:											
Вкупно активности во III година:											
Вкупно за Потпрограма 9: 2											

Следење, известување и евалуација

Стратешкиот план и плановите за спроведување на програмите и проектите претставуваат документи кои треба да се користат при секојдневната работа во Агенцијата за храна и ветеринарство. Следење, известување и евалуација се активности кои ќе бидат спроведени од страна на Секторот за стучна поддршка/Одделение за стратешко планирање во соработка со сите сектори/одделенија во 2018 година. Континуирано следење претставува начин вработените кои го спроведуваат планот, но и раководството и директорот да имаат постојан увид во напредокот на спроведувањето на планот и остварувањето на целите и активностите по Програмите утврдени во Стратешкиот план 2018-2020 година. Исто така може навремено да се реагира доколку се јават помали проблеми при спроведувањето кои можат да се решат или пак покрупни проблеми кои ќе предизвикаат промена или прилагодување на стратешкиот план и акциските планови.

За разлика од следењето, евалуацијата е планиран проект со добро утврдена методологија чија цел е критички да се испитаат и оценат сите аспекти на програмата. Евалуацијата се спроведува со цел да се утврди: дали биле постигнати планираните цели на политиката на ефикасен начин; дали и до кој степен се јавиле несакани ефекти. Очекуваниот резултат од евалуацијата е добивање на информации за тоа дали се потребни измени на програмата или пак дали е потребно дури и укинување на програмата.

Следењето ќе се врши квартално и за таа цел ќе бидат задолжени координатори за следење на секоја програма кои ќе вршат континуирано прибирање на податоци, нивно пресметување анализа и толкување. Вработените треба да подготвуваат редовни извештаи за напредокот на спроведувањето на планот со опис на постигнатото и на активностите со кои се доцни. Исто така, треба да дадат опис и образложение на проблемите кои се јавиле при спроведувањето.

При годишното ажурирање на планот ќе се земат предвид сите меѓу-извештаи за сите програми предвидени во стратешкиот план и ќе бидат појдовна основа за планирање на наредниот три-годишен стратешки план кој треба да биде целосно усогласен со приоритетите на Владата содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата.

3. Влијанија врз човечките ресурси

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
1. Ветеринарна здравствена заштита			
2. Безбедност на храната и ветеринарно јавно здравство			
3. Зајакнување на институционалните капацитети на АХВ	2 СНПТ		

4. Принципи на правична застапеност

2018 очекувано влијание	2019 очекувано влијание	2020 очекувано влијание
При вработувањето ќе се има во предвид потребата за спроведување на уставното значење на соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во РМ	При вработувањето ќе се има во предвид потребата за спроведување на уставното значење на соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во РМ	При вработувањето ќе се има во предвид потребата за спроведување на уставното значење на соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во РМ

5. Развивање на заедничките функции

2018 очекувано влијание	2019 очекувано влијание	2020 очекувано влијание
----------------------------	----------------------------	----------------------------

Развивање политики и стратешко планирање

<p>Во функција на креирање на политиките односно актите и материјалите од надлежност на АХВ институционализиран е Сектор за општи и административни работи со Одделение за правни работи. Ангажирани 8 извршители од кои 5 советници и 3 помлади соработници . Воедно со оглед на упатеноста на соработка на меѓународен план креирањето на актите и материјалите од меѓународна област се врши во соработка со Секторот за ЕУ и меѓународна соработка. Со цел зајакнување на интерна координација и соработка често се применува пристапот на формирање на работни групи со вклучување на претставници на релевантни организациони</p>	<p>Во функција на креирање на политиките односно актите и материјалите од надлежност на АХВ институционализиран е Сектор за општи и административни работи со Одделение за правни работи. Ангажирани 8 извршители од кои 5 советници и 3 помлади соработници . Воедно со оглед на упатеноста на соработка на меѓународен план креирањето на актите и материјалите од меѓународна област се врши во соработка со Секторот за ЕУ и меѓународна соработка. Со цел зајакнување на интерна координација и соработка често се применува пристапот на формирање на работни групи со вклучување на претставници на релевантни организациони</p>	<p>Во функција на креирање на политиките односно актите и материјалите од надлежност на АХВ институционализиран е Сектор за општи и административни работи со Одделение за правни работи. Ангажирани 8 извршители од кои 5 советници и 3 помлади соработници . Воедно со оглед на упатеноста на соработка на меѓународен план креирањето на актите и материјалите од меѓународна област се врши во соработка со Секторот за ЕУ и меѓународна соработка. Со цел зајакнување на интерна координација и соработка често се применува пристапот на формирање на работни групи со вклучување на претставници на релевантни организациони единици</p>
---	---	---

<p>единици на АХВ и ресорните министерства. Нацрт стратешкиот план на АХВ го подготвува Одделението за стратешко планирање во соработка со сите сектори/одделенија на Агенцијата за храна и ветеринарство со цел да се инкорпорираат спецификите од работата на секторите/одделенијата. Одделението работи во состав на Секторот за стручна поддршка со два извршители: раководител на одделение и помлад соработник Во изготвувањето се користат и консултации од Генералниот секретаријат-Сектор за стратегија, планирање и следење . Спроведувањето го координира директорот. Буџетскиот циркулар го подготвува одделението за финансиски прашања врз претходно планираните активности од стратешкиот план</p>	<p>единици на АХВ и ресорните министерства. Нацрт стратешкиот план на АХВ го подготвува Одделението за стратешко планирање во соработка со сите сектори/одделенија на Агенцијата за храна и ветеринарство со цел да се инкорпорираат спецификите од работата на секторите/одделенијата. Одделението работи во состав на Секторот за стручна поддршка со два извршители: раководител на одделение и помлад соработник Во изготвувањето се користат и консултации од Генералниот секретаријат-Сектор за стратегија, планирање и следење . Спроведувањето го координира директорот. Буџетскиот циркулар го подготвува одделението за финансиски прашања врз претходно планираните активности од стратешкиот план</p>	<p>на АХВ и ресорните министерства. Нацрт стратешкиот план на АХВ го подготвува Одделението за стратешко планирање во соработка со сите сектори/одделенија на Агенцијата за храна и ветеринарство со цел да се инкорпорираат спецификите од работата на секторите/одделенијата. Одделението работи во состав на Секторот за стручна поддршка со два извршители: раководител на одделение и помлад соработник Во изготвувањето се користат и консултации од Генералниот секретаријат-Сектор за стратегија, планирање и следење . Спроведувањето го координира директорот. Буџетскиот циркулар го подготвува одделението за финансиски прашања врз претходно планираните активности од стратешкиот план</p>
---	---	---

Подготвување и извршување на Буџетот и управување со средства

<p>Во 2018 година основни стратешки приоритети во извршувањето на буџетот и управувањето со средствата на Агенцијата за храна и</p>	<p>Во 2019 година основни стратешки приоритети во извршувањето на буџетот и управувањето со средствата на Агенцијата за храна и</p>	<p>Во 2020 година основни стратешки приоритети во извршувањето на буџетот и управувањето со средствата на Агенцијата за храна и ветеринарство</p>
---	---	---

<p>ветеринарство ќе бидат:</p> <ol style="list-style-type: none">1.Зголемување на контролата врз реализацијата на активностите по кои настануваат финансиски обврски и врз текот на финансиска документација поврзана со превземените обврски;2.Зголемување на контролата и максимизирање на ефикасноста во навременото исплаќање на финансиските обврски;3.Ревизија на поединечни сегменти од претходното финансиско работење за детектирање на сите претходни недостатоци, погрешни уплати и евентуални злоупотреби;4.Изготвување на реален и економичен буџет на институцијата;5.Воведување на единствена централна евиденција и унапредување на прописите за контрола и регулација на надоместоците и давачките од кои настануваат јавни приходи а се во надлежност на АХВ;6.Воведување на организиран и стратешки пристап во контролирањето на наплатата на јавните приходи во надлежност на АХВ;7.Спроведување на годишен попис и донесување на решенија и други акти	<p>ветеринарство ќе бидат:</p> <ol style="list-style-type: none">1.Почеток со градба на сопствена административна зграда;2.Користење на средства од донации за проекти во надлежност на АХВ;3.Вложувања за зајакнување на стручниот и административниот капацитет на вработените – платени обуки;4.Систематска контрола врз наплатата на јавните приходи во надлежност на АХВ;5.Систематска контрола врз исплатите на буџетските средства и материјално финансиската документација по која настануваат јавните расходи;6.Зголемување на средствата за контрола на храната во Република Македонија.7.Продажба на стари моторни возила предложени за расход и расходување на неупотреблива опрема.	<p>ќе бидат:</p> <ol style="list-style-type: none">1.Продолжување со градба на сопствена административна зграда;2.Користење на средства од донации за проекти во надлежност на АХВ;3.Систематска контрола врз наплатата на јавните приходи во надлежност на АХВ;4.Систематска контрола врз исплатите на буџетските средства и материјално финансиската документација по која настануваат јавните расходи;5.Отпочнување на постапка за изградба и опремување на сопствена лабораторија за испитувања и анализи;6.Остручување и ангажирање на вработени за лабораториско работење.
---	--	---

<p>според наодите од истиот;</p> <p>8. Доделување на јасно определени секторски и индивидуални овластувања за располагање со основните средства и опремата во сопственост на АХВ;</p> <p>9. Намалување на трошоците за изнајмување на деловен и канцелариски простор за 30%, со склучување порационални договори од постоечките, кои одговараат на пазарните цени во Република Македонија;</p> <p>10. Отпочнување постапка за изградба на сопствена административна зграда – изработка на проектна документација;</p> <p>11. Користење на средства од донации за проекти во надлежност на АХВ.</p>		
--	--	--

Управување со човечки ресурси:

<p>Управувањето со човечки ресурси е во надлежност на Одделението за човечки ресурси со пет извршители, раководител на одделение, еден извршител советник, еден извршител помлад соработник, еден извршител самостоен референт и помлад референт. Одделението за својата</p>	<p>Управувањето со човечки ресурси е во надлежност на Одделението за човечки ресурси со пет извршители, раководител на одделение, еден извршител советник, еден извршител помлад соработник, еден извршител самостоен референт и помлад референт. Одделението за својата</p>	<p>Управувањето со човечки ресурси е во надлежност на Одделението за човечки ресурси со пет извршители, раководител на одделение, еден извршител советник, еден извршител помлад соработник, еден извршител самостоен референт и помлад референт. Одделението за својата</p>
--	--	--

<p>работа одговара на директорот. -Учествува во постапките за вработување,унапредување и мобилност на вработените, ги организира и координира стручното усовршување и оценувањето, одговорноста на вработените, менторство, управување со отсуства и други работи во врска со човечки ресурси. -Донесување на Годишен план за стручно оспособување и усовршување на државните службеници во АХВ -Доставување на полугодишен извештај за спроведени обуки до МИОА. -Доставување на Извештај за оценување на државните службеници до МИОА.</p>	<p>работа одговара на директорот. -Учествува во постапките за вработување,унапредување и мобилност на вработените, ги организира и координира стручното усовршување и оценувањето, одговорноста на вработените, менторство, управување со отсуства и други работи во врска со човечки ресурси. -Донесување на Годишен план за стручно оспособување и усовршување на државните службеници во АХВ -Доставување на полугодишен извештај за спроведени обуки до МИОА. -Доставување на Извештај за оценување на државните службеници до МИОА.</p>	<p>работа одговара на директорот. -Учествува во постапките за вработување,унапредување и мобилност на вработените, ги организира и координира стручното усовршување и оценувањето, одговорноста на вработените, менторство, управување со отсуства и други работи во врска со човечки ресурси. -Донесување на Годишен план за стручно оспособување и усовршување на државните службеници во АХВ -Доставување на полугодишен извештај за спроведени обуки до МИОА. -Доставување на Извештај за оценување на државните службеници до МИОА.</p>
--	--	--

Управување со информациски технологии

<p>Во рамките на Секторот за општи и административни работи постои Одделение за информатичка технологија со 2 извршители со звање советник.</p>	<p>Во рамките на Секторот за општи и административни работи постои Одделение за информатичка технологија со 2 извршители со звање советник.</p>	<p>Во рамките на Секторот за општи и административни работи постои Одделение за информатичка технологија со 2 извршители со звање советник.</p>
---	---	---

Внатрешна ревизија

<p>Постои Одделение за внатрешна ревизија во АХВ со еден извршител раководител на одделение кој за својата работа одговара на директорот.</p> <ul style="list-style-type: none">- Подготовка на Годишен план за работа на одделението за внатрешна ревизија-Подготовка на Извештај за извршената внатрешна ревизија-Ревизии според планот и атхок ревизии по барање на раководството-Следење на обуки за усовршувањена кадровските капацитети во одделението за внатрешна ревизија	<p>Постои Одделение за внатрешна ревизија во АХВ со еден извршител раководител на одделение кој за својата работа одговара на директорот.</p> <ul style="list-style-type: none">-Подготовка на Годишен план за работа на одделението за внатрешна ревизија-Подготовка на Извештај за извршената внатрешна ревизија-Ревизии според планот и атхок ревизии по барање на раководството-Следење на обуки за усовршување на кадровските капацитети во одделението за внатрешна ревизија	<p>Постои Одделение за внатрешна ревизија во АХВ со еден извршител раководител на одделение кој за својата работа одговара на директорот.</p> <ul style="list-style-type: none">-Подготовка на Годишен план за работа на одделението за внатрешна ревизија-Подготовка на Извештај за извршената внатрешна ревизија-Ревизии според планот и атхок ревизии по барање на раководството-Следење на обуки за усовршување на кадровските капацитети во одделението за внатрешна ревизија
---	---	---